Hayat

Bu sayıda:

Tarihî dâvanın son resimleri ve gerekçeleri

SAYI: 40 28 EYLÛL 1961 125 KURUŞ

28 EKİME KADAR

TASARRUFLARINIZI İŞ BANKASINDA TOPLAYINIZ

BİR
ÇEKİLİŞTE
TAM

4 MİLYON

Çekiliş 29 Aralıkta

TÜRKİYE İŞ BANKASI

paranızın... istikbalinizin emniyeti

FAAL - 2394 - 196

ANNE HEYWOOD

HAFTALIK MECMUA

YIL: 6 SIRA No.: 260
SAYI: 40 CİLT: II 1961

SAHİBİ : Şevket RADO
Telefon : 22 52 50

NEŞRİYAT MÜDÜRÜ :
Hikmet Feridun ES
Telefon : 22 29 19

BU SAYIDA MESUL MÜDÜR :
Sadun ALTUNA
Telefon : 27 44 02

BASILDIĞI YER :
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi, Divanyolu Türbedar sokak No: 22 İstanbul. **SANTRAL : 22 48 88. Ankara Bürosu:** Ulus Meydanı, Hükümet Cad. No. 1, Kat 5. Telefon: 10 67 24.

MUHASEBE VE ABONE :
Çatalçeşme sokak, Aydınlık Han, Kat 2. Cağaloğlu - İstanbul. Telefon: 27 49 52

TELİF HAKLARI :
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Gönderilen yazı ve resimler basılsın veya basılmasın iade edilmez.

ABONE ŞARTLARI :
(Türkiye için)
Yıllık (52 Sayı) 60 T. L.
6 Aylık (26 Sayı) 30 T. L.

Yabancı memleketler için 100 T. Lirası karşılığı (âdi posta ile)
Yıllık : 11 $ veya 4 £
6 Aylık : 5.50 $ veya 2 £
Kıbrısta satış fiatı: 100 mil.

Subscription Rates:
One year $ 11.—
Six months $ 5.50

to be paid through Central Bank of Turkey. Postage by regular mail is included. Postage by air mail at extra charge for individual countries.

İLÂN FİATLARI:

	Siyah-beyaz
Tam sayfa	4000 lira
1/2 sayfa	2000 lira
1/4 sayfa	1000 lira
1/8 sayfa	500 lira

	Bir Renk ilâvesi ile:	İki Renk ilâvesi ile:
Arka kapak	5000	5500 lira
Tam sayfa	4500	5000 lira
1/2 sayfa	2500	2900 lira
1/4 sayfa	1250	1500 lira

	Çok Renkli
İç sayfalar	6500 lira
1/2 sayfa	4000 lira
Arka kapak	7500 lira

Not: Mecmuamızda çıkacak ilânların orijinalleri neşir tarihinden üç hafta evvel idarehanemize teslim edilmelidir.

Günümüzün en ünlü kapak kızı Jayne Mansfield anlatıyor:

Mansfield'in evinde en çok sevdiği yer, dünya mecmualarında neşredilmiş fotoğraflarının asılı olduğu köşedir. Dilber yıldız, günümüzün en çok kazanan ve beğenilen bir numaralı kapak kızıdır.

Jayne'in saray misali şahane evinde çocukları için özel olarak hazırlanmış yüzme havuzu bile aşk sembolü olan kalb biçimindedir.

YUVAM VE BEN

Bu ilgi çekici röportaj serisini hiçbir yerde çıkmamış, en güzel resimlerle pek yakında **Hayat** mecmuasında bulacaksınız.

PARTİLER VE LİDERLERİ

İkinci Cumhuriyetin ilk seçimi 15 ekimde yapılacak. Partiler adaylarını seçtiler, afişlerini hazırladılar. Milletvekili ve senatör seçimlerine katılan partilerden beşinin genel başkanlarını tanıtıyoruz.

Parti liderleri partilerinin alfabetik sırasına göre verilmiştir.

YUVARLAK MASA — Parti liderleri, Devlet ve Hükümet Başkanı Cemal Gürsel'in başkanlığında toplanarak, «Milli Antlaşma»yı imzaladılar. Fotoğrafta, soldan sağa, İnönü, Gümüşpala, Gürsel, Alican, Adakan ve C.K.M.P. adına toplantıya katılan Ahmet Oğuz (arkası dönük) görülüyor...

RAGIP GÜMÜŞPALA

27 Mayıstan sonra kurulan Adalet Partisinin lideridir. 1897 yılında Edirne'de doğdu. 1916'da, asteğmen rütbesi ile Galiçya cephesinde savaştı. Sonra Filistin savaşlarına katıldı. Yaralı olarak İngilizlerin eline esir düştü. Bir süre sonra serbest bırakılınca, İstanbul'a döndü. On beş gün İstanbul'da kaldı, sonra Anadolu'ya geçerek, Kurtuluş Savaşına katıldı... Şeyh Sait, Tunceli ayaklanmalarının bastırılmalarında görev aldı... Sonra sırasıyla, tabur, alay, tugay, tümen komutanlıkları yaptı. 1955'te 7. Kolordu, 1958'de de 3. Ordu Komutanlığına atandı. 27 Mayıs Devriminden sonra Genel Kurmay Başkanı oldu. Sonra emekliye sevkedildi. Ragıp Gümüşpala 39 yıllık evlidir. Üçü kız, üçü erkek olmak üzere altı çocuğu vardır. Oğullarından ikisi ve damatlarından üçü subaydır. En küçük oğlu ise Atatürk Üniversitesinde öğrencidir.

İSMET İNÖNÜ

C. H. P. Genel Başkanı olan İsmet İnönü Malatya'da yerleşmiş, Kürümoğulları ailesinden Hacı Reşit Beyin oğludur. 24 eylûl 1884'te İzmirde doğmuştur. 1916 da Mevhibe Hanımla evlenmiştir. Biri kız, ikisi erkek olmak üzere üç çocuğu vardır. İsmet İnönü, Askerî Rüştiyeyi bitirdikten sonra, Halıcıoğlu Topçu Okuluna girmiştir. 1903 yılında okulu birincilikle bitirmiştir. Harbiye'den sonra «kurmay» sınıfına ayrılmıştır. İstiklâl Savaşında kazandığı iki İnönü Zaferi, askerlik hayatının en başarılı sayfaları arasına girer... Siyasi alandaki başarıları «Mudanya Mütarekesi» ile başlamıştır. Lozan'da ise siyasi bir zafer kazanmıştır. 1923 yılında Başvekil olmuş, 14 yıl Başvekillikte bulunmuş, 1938'de Cumhurbaşkanı seçilmiştir. 1950'de partisinin seçimi kaybetmesi üzerine, muhalefet partisi lideri olarak çalışmıştır.

NATO CHECKMATE MANEVRALARI

FOTOĞRAFLAR: İNAL TENGİZMAN

16 eylûl sabahı Türkiye, Amerika ve Yunanistan askeri güclerini temsilen, Asya'nın Avrupa'ya bağlandığı stratejik bir nokta olan Trakya topraklarında deniz piyadeleri ve hava indirme birlikleri başarılı bir müdafaa sistemi kurarak müşterek bir manevra tertipliediler. Amerikan deniz kuvvetlerinden Tümamiral David L. Dempsey kumandasında, Amerikan ve Yunan deniz piyadelerinin ağır techizatları ile şafakta Saros Körfezi'ne çıkartılmalarını takiben Amerikan 101 inci Hava İndirme Tümeninin savaş grupu ile Türk paraşütçüleri jet filosu desteğinde Uzunköprü civarına 600 metre irtifadan asker ve ağır malzeme başarılı bir şekilde indirildi. Nato kara kuvvetleri kumandanı Korgeneral Brown'ın beyanatına göre, her sene mûtad olarak Nato'ya bağlı devletlerin müştereken yaptıkları yıllık manevralardan en büyüğü olan Checkmate I - II tatbikatı parlak bir başarı ile sona ermiştir. Her iki tatbikat harekâtını, Türk, Amerikan, Yunan, İtalyan, İran, Fransız, Holânda orduları yüksek rütbeli kurmayları ve müşahitleri ile Türk ve yabancı basın mensupları, televizyon operatörleri ve filimciler takib etmişlerdir.

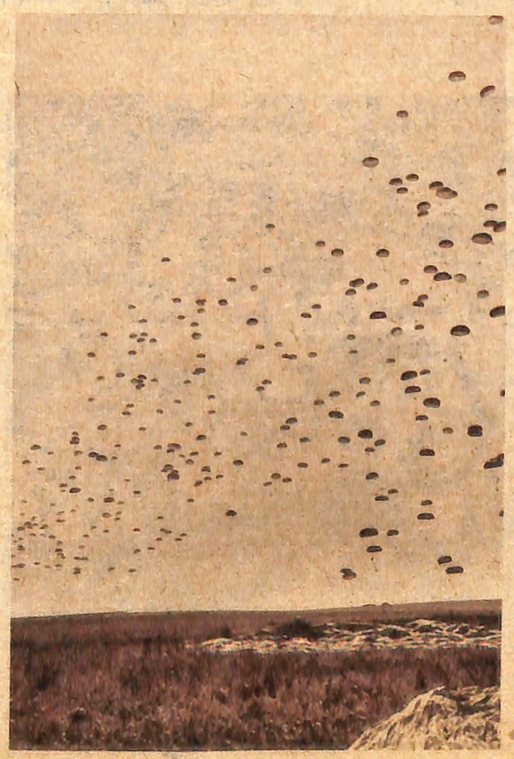

Çıkarma harekâtına iştirak eden birlikler, motorlu vasıtalarını, tank ve toplarını, en ağır yol araçlarını dahi büyük bir kolaylık ve sistemli şekilde Saros Körfezi'nin kumsalına boşaltıı...

Amerikan kumandanlığı taktik hava ağır nakliye uçakları Uzunköprü civarında hedef üzerine geldiği zaman özel surette yetiştirilmiş 1700 kişilik birliği bütün ağır malzemeleri, tank, top ve motorlu araçlariyle bir anda boşluğa bırakıverdi. Fotoğrafta paraşütçüler toplu halde görülüyor.

OSMAN BÖLÜKBAŞI

1913'te Kırşehirin Hacıbektaş kasabasında dünyaya geldi. İlk ve lise tahsillerini tamamladıktan sonra Fransaya gitti. Nancy Yüksek Öğretmen Okulunda matematik tahsil etti. Türkiyeye dönüşünde Haydarpaşa Lisesi astronomi ve matematik öğretmenliğine atandı. Bundan sonra bir müddet Kandilli Rasathanesinde Fatin Hocanın asistanı olarak çalıştı. Osman Bölükbaşı D. P.'nin ilk dört kurucusunun peşisıra Demokrat Partiye intisab etti ise de bu liderlerle anlaşamıyarak 1947'de partiden ayrıldı. 1948 tarihinde Mareşal Fevzi Çakmak'la birlikte Millet Partisini kurdu. 1950 seçimlerinde Kırşehirden milletvekili seçildi. D.P. hükümeti Millet Partisini kapattı. Parti, 1954'te Cumhuriyetçi Millet Partisi adiyle yeniden kuruldu. İki yıl önce Köylü Partisi ile birleşerek Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi adını aldı.

ENVER ADAKAN

1897'de Girit'te doğan Enver Adakan, Memleketçi Serbest Partinin Genel Başkanıdır. Birinci Dünya Savaşına katılıp, Çanakkale, Kafkas cephelerinde istihkâm teğmeni olarak vazife gördü. Savaştan sonra Almanya'ya giderek yüksek elektrik mühendisliği tahsil etti. 1924'te Edremit elektrik santralını kurdu... 1931 yılında Balıkesir'den milletvekili seçilerek B. M. Meclisine girdi, 1939 yılında serbest iş ve ticaret hayatına atıldı. 1946'da çok partili rejimin başlaması ile Demokrat Partinin kuruluşuna katıldı. 1950'de İstanbul Milletvekili oldu... Dört yıl sonra, C.H.P.'nin mallarına el koyma kanununun çıkarılmasına muhalif olduğu için, D.P.'den istifa etti. 1955 yılında, Hürriyet Partisinin kurucuları arasına girdi. 27 Mayıs Devriminden sonra da, M. Serbest Partinin kurulması için çalıştı. Partinin genel başkanıdır.

EKREM ALİCAN

27 Mayıs Devriminden sonra kurulan Yeni Türkiye Partisinin Genel Başkanıdır. 1916'da Adapazarı'nda doğmuştur. İlk ve orta okulu Adapazarı'nda bitirmiştir. Şişli Terakki Lisesinden mezun olduktan sonra, Mülkiye Mektebine girmiştir. 1936 - 37 ders yılında, Mülkiye'nin Mali Şubesini bitirmiştir. Aynı yıl İngiltere'ye gönderilmiş, «London School Of Economics» te öğretim görmüştür. İkinci Dünya Savaşının çıkması üzerine, 1939'da yurda çağırılmıştır. 1943'te Maliye Müfettişi olmuştur. 1948'de Demokrat Partiye girmiş, 1950'de Kocaeli'nden milletvekili seçilmiştir. 1955'te D.P.'den «İspat Hakkı» nın tanınmasını istediği için çıkarılmıştır. Hürriyet Partisinin kuruluşuna katılmıştır. 1957'den sonra politikayla uğraşmıştır. 27 Mayıs Devriminden sonra, Maliye Bakanı olmuş, 24 aralık 1960'ta istifa etmiştir.

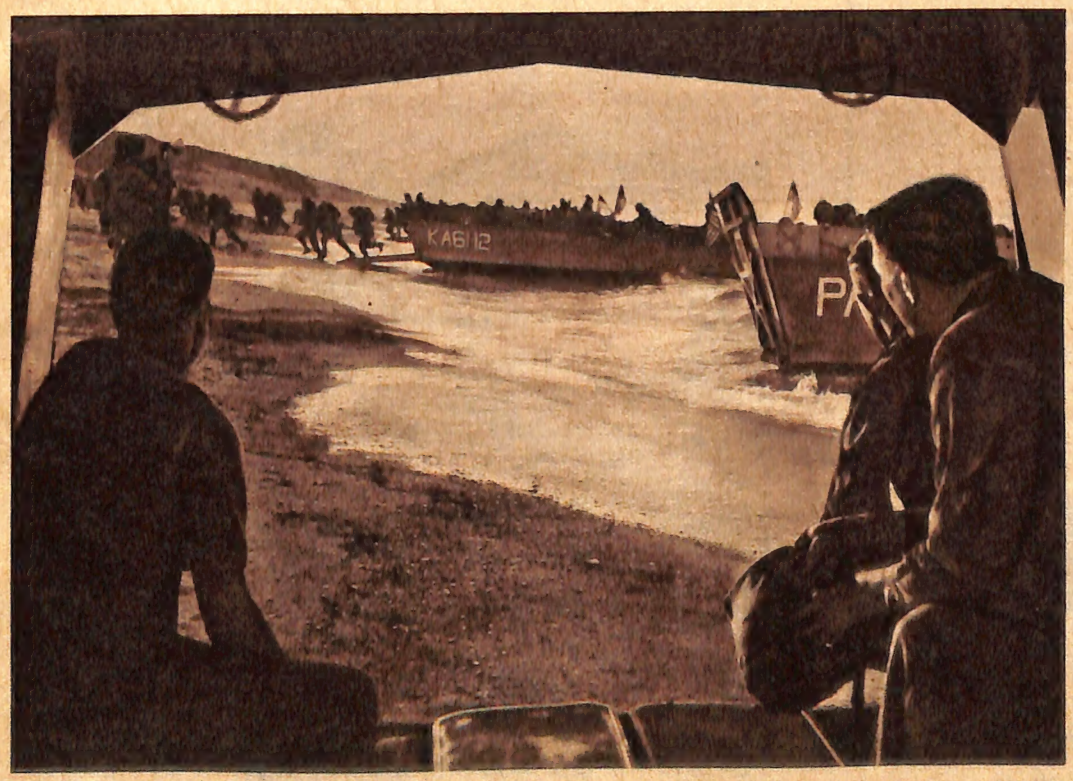

DENİZ PİYADELERİ SAROS KÖRFEZİNDE — 16 eylûl şafakla beraber Amerikan deniz piyade tümenini temsilen bir deniz piyade tabur timi, Türk ve Yunan kıtalarından müteşekkil görev kuvvetinin faaliyetlerini desteklemek gayesiyle Saros Körfezi'nin nemli kumlarına çıkarma yaparak bir anda mevzilerine yerleştiler...

Sohbet KÖŞESİ

HATALARIN SEBEPLERİNİ UNUTMAMALI

«YAPACAĞIM ama hata işlemekten korkuyorum» diyordu bir arkadaşım. Ona: Korkma, dedim, hata işlemekten korkarsan hiçbir şey yapamazsın. Hatasız bir iş yapmak çok zordur, belki de zaman zaman imkânsız bir şeydir. Eğer Mikelancelo hata etmekten korksaydı önüne aldığı kaya parçasını yontmaya, ondan yekpare bir vücut çıkarmaya teşebbüs edemezdi. İşliyeceği bir hata, mermeri yontarken küsküye çekici biraz hızlı vurması büyük parçaların kopmasına sebep olur diye korkar; yapmak istediğini yapmaya girişemezdi...

İyi bir iş yapmak için dikkatli bulunmak gerektiğini bilmek, bilmekle de kalmayıp dikkatli olmaya çalışmak kâfidir ama bu, hata işlemeyi önlemek mânasına gelmez. Hata gene olabilir. Fakat iyi niyetle, gereken bilgiyi de yüklenmiş olarak yola çıkmış adamın işliyeceği hataların ne ehemmiyeti var?

Meşhur bir Fransız filozofu: «İşlediğim bütün hataları unuttum; fakat sebepleri daima hatırımdadır» diyor.

İşte bütün mesele buradadır. Hata işlemek biz kullara vergi! Mademki bir şeyler yapmak istiyoruz, mutlaka birtakım hatalar işliyeceğiz. «Hata işledik» diye dövünmeye de lüzum yok, işlenmiş bir hatayı düzeltmek kabil değilse onu düzeltemeyiz. Neticelerine katlanarak onu unutmaktan başka çare yoktur. Fakat unutmamamız lâzımgelen bir şey var: O da, filozofun yaptığı gibi, hatayı bize işleten sebep! Neden bu hatayı işledik? Hangi sebeplerden böyle oldu? Onları aklımızda tuttuk mu daha az hatalı işler yapmaya doğru yöneldik demektir.

En feci hatalar ilk defa işlenmiş hatalar değildir; aynı hataların ikinci, üçüncü defa işlenmesi, tekerrür etmesidir. «Ben hata işlemem!» demek nasıl bir aptallık ise, işlenmiş bir hatayı, yeniden aynen tekrarlamak ondan daha büyük bir aptallıktır. Eğer bunu yapan adam sahici bir aptal değilse, hiç şüphesiz ki, her türlü cezayı da hak etmiş olur.

Ikide bir «Tarih tekerrürden ibarettir» derler. Bu söz, olsa olsa, geçmiş zamanda işlenmiş birtakım hataları yeniden işliyen insanları mazur göstermek için icat edilmiş olmalıdır. Tarih tekerrürden ibaret değildir. Fakat tarihte işlenmiş bir hata yalnız unutulmakla kalmayıp onun sebepleri de unutulmuş ise tarih, daha doğrusu hata tekerrür eder.

Insan hayatında da bu böyle değil midir? Haydi tarih uzun bir devrenin hâdiseleri ile doludur; onu okumıyanlar, hataları görüp sebeplerini göremiyenler çoktur, diyelim. Fakat kendi hayatımızda işlediğimiz hataları, sebepleriyle beraber bilmemiz, hataları unutsak bile sebeplerini unutmamamız lâzımdır. Bunun için de hatayı işleyip de farkına vardığımız zaman sebebini araştırıp öğrenmek zahmetine katlanmaktan çekinmiyelim. Gittikçe daha az hatalı işler yapabilecek seviyeye ulaşmanın tek yolu budur.

Ama böyle yapmaz da hatayı işledikçe dövünür, fakat aradan kısa bir zaman geçtikten sonra aynı hatayı bir kere daha işlersek bunu talihsizliğimize verip geçmek pek hafiflik olur.

Aklını başına toplamış, yani hatanın sebebini farketmiş hiçbir insan aynı hatayı iki defa işliyemez. Çünkü hatayı unutmuş olsa bile sebeplerini unutmamıştır. Hatalardan ders almamış bir adamın ıstıraplar içine yuvarlanması ise, doğrusu, kimsenin yüreğini sızlatacak bir hal değildir.

ŞEVKET RADO

Ama ne yemek yedik...

GRAFİKA

...gene de midemiz rahat!

Vita ile pişirilmiş yemeklerden sonra mideniz ne kadar rahattır! Yemekler hakikaten nefis olur çünkü Vita'nın fevkalâde bir lezzeti vardır. Vita'nın lezzeti daima nefistir çünkü Vita daima tazedir. Yemekler besleyici olur çünkü Vita vücuda bol kalori verir. Ancak bunların hepsinden daha mühimi mideniz hafif olur çünkü Vita'nın hazmı kolaydır. Evet, Vita tasfiye edilmiş ve asidi alınmış olan en iyi nebatî yağlarla yapılır.

Bakkalınızdan israrla hakikî VİTA isteyiniz.

Vita

yemeğin lezzeti midenin dostudur.

İL - 8065 - 200 V.118

Hisarlık bölgesinin 1869 yılındaki görünüşü

1

BÜTÜN Kuzey Almanyada olduğu gibi, küçük Mecklenburg şehrinde de 1829 kışı kendini iyiden iyiye belli ediyordu. Bu soğuk kış gecesinde çok kimse herhalde evinde sobasının yanında oturup dinlenmeği tercih ederdi. Gerçekten, aynı gece şehrin tenha semtlerinden birindeki eski, fakat zengin döşeli bir evin odasında yedi yaşlarından fazla görünmiyen bir erkek çocuğu masa başına oturmuş, önündeki kocaman kitabın belirli sayfalarını merakla seyrediyordu. Kitap Jener'in «Dünya Tarihi» isimli eseriydi. O yaşta bir çocuk için ağır bir kitap sayılırdı. Ama küçük, önünde duran resimden gözlerini bir türlü ayırmak istemiyordu. Bu, tarihî Truva şehrinin sûrlarını belirten temsilî bir gravürdü. Babası küçüğün merakını bildiği için bu kitabı ona Noel hediyesi olarak vermişti. Çocuk önündeki resme bir müddet daha hayran hayran baktıktan sonra, şöminenin kenarında uyuklıyan yaşlı babasına doğru dönerek sordu:

— Baba, bu Truva şehri ortadan tamamen kaybolmuş değil mi?

— Evet.

— Peki, hiçbir şey kalmamış mı?

— Hiçbir şey kalmamış oğlum. Kalır mı? Aradan o kadar zaman geçti...

— İyi ama, Jener, şehri görmeden bu resimleri nasıl yapmış?

— Oğlum, böyle resimler, hayalden uydurulup yapılır. Görmeğe lüzum yok. Ressam zihninde tasarlar, sonra kâğıda döker...

Çocuk önündeki resme yeni bir ilgi ile tekrar baktı. Babasının verdiği izahat onu bir türlü tatmin edemiyordu.

— Peki baba, Truva şehrinde sahiden bu kadar büyük duvarlar var mıymış acaba?

— Herhalde vardı, kimbilir.

Çocuk zihninde meçhul kalan bir fikrin izahını bulmuş gibi sevinçle haykırdı:

— Öyleyse, bunlar uçmadı ya. Mut-

Schliemann'ın büyük bir hırsla çalışarak meydana çıkardığı, sonra da en kıymetli parçalarını kaçırdığı Truva şehri kalıntılarının bugünkü durumu.

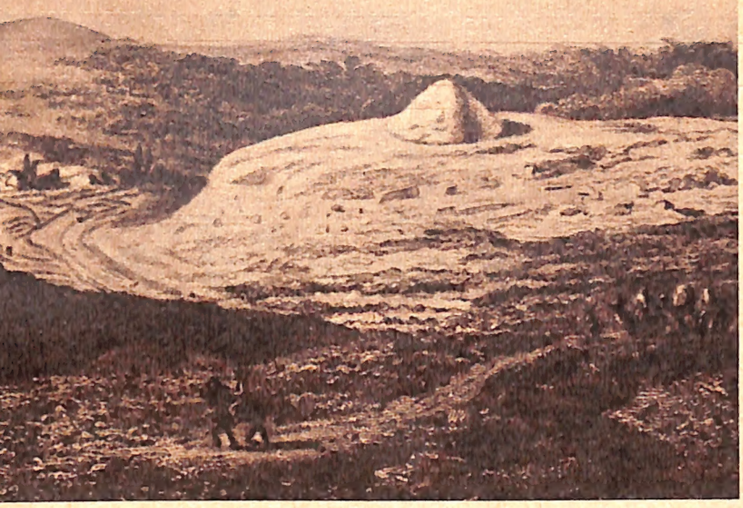

Hayat *bu sayıda son derece ilgi çekici bir tefrikaya daha başlıyor.*

Geçen yüzyılın en büyük hırsızlığı, Çanakkale'nin Hisarlık bölgesindeki tarihî Truva şehri harabelerinde bulunan Priam'ın paha biçilmez değerdeki hazinelerinin türlü entrikalarla yurdumuzdan kaçırılmasıdır. Olayın kahramanı olan banker ve arkeolog Schliemann'ın daha çocukken ruyalarına giren bu fikri nasıl gerçekleştirdiğini, türlü maceralara katlanıp, avuç dolusu para sarfederek eski Truva şehrini nasıl meydana çıkardığını, sonra da hazineleri gizlice başka memleketlere nasıl kaçırdığını bu tefrikada merakla takib edeceksiniz.

Priam'ın Hazineleri

YAZAN: LEONARD COTTRELL — ÇEVİREN: A. MAZHAR KUNT

laka duruyordur. Toprağın altında filân kalmıştır, onun için görmemişlerdir. Ben büyüyünce gidip oralara bakacağım. Oraya bir gitsem eminim ki bulurum. Bana inanmıyor musun baba?

Ihtiyar Schliemann gülümsedi, sonra yorgun bir sesle:

— Inanıyorum çocuğum... dedi. Hele bir büyü de... Okulunu bitir, adam ol. Sonrasını düşünürüz. Şimdi beni rahat bırak da biraz uyku uyuyayım.

Yaşlı baba ile oğlu arasında geçen bu konuşma 1829 yılında oluyordu. Ihtiyar Schliemann'ın arkeolojiye çok merakı vardı. Oğlu Heinrich'e de bu merak babasından geliyordu. Ama yaşlı baba bu konuşmanın geçtiği tarihten tam kırk sene sonra oğlunun o zaman dediği şeyleri gerçekten başaracağını tahmin edemezdi. Ona küçük yaşından beri eski efsaneler, mitolojik hikâyeler anlatır, Herkül'den, Pompei şehrinden bahsederdi. Ama kendisi içkiye çok düşkün, bir tek iş üzerinde sebat edemiyen bir adam olduğu için, altı çocuğunun her biriyle ayrı ayrı alâkadar olamıyordu. Onun bu davranışı ailenin maddi durumunu da sarsıyor, onları müşküllerle karşılaştırıyordu. Bununla beraber Heinrich'in tahsilini tamamlaması için hayli uğraştı. Hattâ ona bizzat Lâtince dersleri verdi. Ama Heinrich on dört yaşına gelince tahsilini yarıda bıraktı ve okuldan ayrılarak Fürstemberg şehrinde bir bakkalın yanına çırak girdi. Sabahın beşinden, akşamın on birine kadar burada çalışıyor, başını kaşıyacak vakti kalmıyordu. Buna rağmen okuma sevgisini kaybetmemişti. Bilhassa tarihe ve arkeolojiye ait konulara pek düşkündü. Hayatının bu devresinde ona en ziyade tesir eden hâdiselerden biri de bazı akşamlar dükkâna uğrıyan bir değirmenci oldu. Bu değirmenci vaktiyle Protestan ruhban okulunda idi. Içkiye karşı olan za'fı yüzünden okuldan çıkarılmıştı. Gerçekten de her akşam adamakıllı sarhoş bir halde Heinrich'in çalıştığı bakkal dükkânına geliyor, oradakilere Homer'den Yunanca şiirler okuyordu. Heinrich tabiî okunan şiirlerin tek kelimesini bile anlamıyordu. Ama şiirlerdeki ahenk ve dildeki musiki üzerinde çok derin tesirler bırakıyordu. Onu en fazla ilgilendiren konu Homer'in destanlarında bahsettiği eski Truva şehri ve bu şehir etrafında dönen hikâyeydi. Kendi akranları arasında daima bundan başka konuyu konuşmak istemez, şehir civarındaki tarihî kalıntı ve harabelerde sözde kazılar, keşifler yapmağa çalışır, meşgale olarak en fazla zevk aldığı şey bu olurdu. Onun bu haliyle bütün arkadaşları âdeta alay ederlerdi. Akranları arasında onun bu merakını yadırgamıyan ve fikirlerine uyan yalnız iki kız arkadaşı vardı. Biri Luise, öbürü de Mina Meinke idi. Bilhassa Mina ile çok samimî arkadaştı. İkisi beraber bu konuda kitaplar okuyor, civarda eskiden kalma kaleler ve mahzenlerde gezintiler yapıyorlardı. Mina, Heinrich'ten adamakıllı hoşlanıyordu. Onun istikbale ait kurduğu hayalleri benimsiyor, fikirlerini destekliyordu. Bu dostluk o dereceye geldi ki, ikisi ilerde biraz daha büyüdükten ve uygun şartları hazırladıktan sonra evlenmeğe bile karar verdiler. Evlendikten sonra da ömürlerini daima birlikte kazılar, tarihî incelemeler yapmakla geçireceklerdi.

Çocuklukta kurulan hayaller, verilen sözler pek tutulmaz. Büyüdükten sonra insanın karşısına çıkan şartlar, onu emellerine erişmekten alıkoyar, fikirleriyle beraber, zevklerini, telâkkilerini, hislerini de değiştirir. Bu ekseriya böyledir. Ama Heinrich kimseye benzemiyen bir çocuktu.

(Devamı gelecek sayıda)

19. yüzyılın en zengin adamlarından, Arkeolog Schliemann'ın devrin şık kıyafetiyle çekilmiş bir resmi.

SHIRLEY MACLAINE

"Ben, **LÜKS** tuvalet sabunu kullanırım", diyor.

Ne kadar da haklı, zira LÜKS tuvalet sabunu ile yıkanmak harikulâde bir tarzda canlanmak demektir. Sonra da baştan aşağı sizi bir taravet, bir letâfet kaplar, tam manasiyle güzelleşirsiniz.

LÜKS tuvalet sabununun sırrı köpüğündedir: bol, yumuşak, koyu bir köpük.

Fevkalâde tesiri sayesinde cildiniz daha da yumuşak olur.

LÜKS tuvalet sabununun cazip bir vasfı daha vardır: LÜKS'ün kokusu çok hoştur.

O halde, siz de sinema yıldızlarının guzellik tedavisini tatbik ediniz çünkü,

yıldızların onda dokuzu LÜKS tuvalet sabunu kullanırlar.

İL - 8064 - 197

LT-6/101

Margaret'in Doğac

İngiliz Sarayında şimdiden fır

GEÇENLERDE Avam Kamarası'nın bir oturumunda İskoçyalı mebus William Hamilton'un sarfettiği bazı sözler, İngilterenin bu gelenekçi parlâmentosunda bomba tesiri yaptı. Hamilton, şöyle demişti: «Aslında hiçbir işe yaramıyan bir azınlığa bunca para sarfedilmesi tamamen yersizdir.»

İskoçyalı mebusun hedef tuttuğu «Azınlık» İngiliz Sarayı mensupları ve özellikle, Prenses Margaret'ti. Aynı gün parlâmentoya, iki ay sonra doğum yapacak olan, Prenses Margaret'in halen oturduğu Kensington Sarayı'nın tamiratı için lâzım olan 1.680.000 liralık ek tahsisatla ilgili bir önerge verilmiş, bu da para konusunda titiz olan İskoçyalı mebusu çileden çıkarmaya yetmişti. Parlâmentodaki bu tartışmayı bir kenara bırakarak, halen Buckingham Sarayı'nın içinde cereyan edenlere bir göz atalım.

Öteden beri Windsor'lar için âdeta kanunlaşmış bir gelenek vardır. Çocuk bekliyen kıraliçe ve prenseslerin, hâmilelik çağlarını herkesten uzak, bir köşede geçirmeleri gerekir. Halbuki Margaret bu protokol kaidesini gülünç bulmuş, anne namzedi olduğunu anladığı andan itibaren, eskisinden daha hareketli ve uluorta bir hayat sürmeğe başlamıştır. Daha geçenlerde, Londra'nın mâruf Soho mahallesindeki bir gece kulübünde sabaha kadar eğlendikten sonra fenalık geçirmiş ve bizzat ablası kıraliçenin emriyle Buckingham'a taşınmıştı. Ertesi günkü Londra gazetelerinde henüz bu maceranın dedikodusu çalkalanırken, kocasının kolunda Ascot at yarışlarına gitmişti. Hekimler soğuktan korunmasını söyledikleri halde onu takib eden gün bardaktan boşanırcasına yağan yağmur altında bir futbol maçını seyretmişti. Alkol kullanması kesin olarak menedildiği halde, viski bardağı elinden düşmemekte, günde iki paket sigara içmektedir. Keza, Londra'daki bütün tiyatro ve opera galalarının baş müşterisi gene odur.

Ne var ki, bu davranışı ile Sarayı kızdıran prenses, öte yandan geniş halk kitlelerinin sempatisini kazanmaktadır. Hele son günlerde, elbiselerini ablası gibi, İngilterenin en pahalı terzisi olan

Başmabeyinci Kont Scarbrough

Kıraliçenin özel sekreteri M. Adam

Doğumda bu hekimlerden biri bulunacak mı?

Yıllardır İngiliz Sarayı mensuplarının her derdine derman bulan hekimler işte bu üç kişidir. Soldan, Kıraliçe II. Elizabeth'in özel doktoru Lord Evans, Buckingham Sarayı'nın ünlü hekimi John Weir ve Doğum Uzmanı John Herold Peel. Bakalım Margaret bunlardan birini çağıracak mı?...

k Çocuğu

ılar koparıyor

Norman Hartnell'de diktirmeyip, beheri 50 liradan hazır elbiseler alıp giymesi birçok kadın ve genç kızın bir anda kalbini fethetmeğe yetti.

Bu madalyonun bir yüzü. Asıl önemli olan öbür yüzü, yani doğacak çocuğun alacağı isim ve unvanlar. Çocuk sadece Mr. Armstrong veya Miss Jones olarak mı doğacak, yoksa asalet unvanı mı alacak? İşte mesele bu.

Kıraliçe II. Elizabeth, bu konuda bir karara varmaları için Başmabeyinci Kont Scarbrough, Sir George Below ve özel sekreteri Sir Michael Adam'ı görevlendirdi. Dört günlük bir müzakereden sonra varılan kararı gene kıraliçe, Margaret ile kocasına dört ayrı teklif halinde bildirdi. Birinci teklif: Antony Armstrong-Jones'a yüksek asalet unvanı verilecek. Çocuğuna bu unvan veraset yolu ile intikal edecek. Ama Tony bu teklifi, halk üzerinde kötü tepkiler yapabileceği düşüncesiyle, kabul etmedi. İkinci teklif: Kıraliçe, çocuğa, babasını nazarı dikkate almadan unvan verecek. Bunu Tony belki de kabul edecekti. Ama bu defa Margaret hayır dedi. Çünkü çocuğunun, kocasından daha üstün olmasını istemiyordu. Üçüncü teklif: Prenses Margaret'e, şimdiki «Royal Highness» pâyesine ilâve olarak bir unvan daha verilecek. Böylece ölümünden sonra bu unvan çocuğuna geçecek. Prenses, kocasından bahis olmadığı için bu işe de yanaşmadı. Son teklif de şuydu: Margaret, unvanından tamamen vazgeçerek Lady Armstrong olacak. Sevimli prenses bunu da mânasız bulduğu için haklı olarak kabul etmedi.

Tekliflerin kabul edilmeyişi karşısında Saray başka çarelere baş vurmak zorunda kaldı. Tarihçiler şimdi Armstrong ailesinin 650 yıllık kökünü aramakla meşgul. Şayet Tony'nin Kıral I. Edward'la en küçük bir akrabalığı tesbit edilirse, istese de, istemese de Marquis of Cardiganshire olarak asiller sınıfına katılacak.

İşte, bütün bunlar henüz doğmamış bir çocuğun hatırı için oluyor.

Prenses Margaret'in en son resmi

Siz de TENİNİZİN GÜZELLİĞİNDEN GURUR duymak ister misiniz?

ÖYLEYSE ÇİÇEKLERDEN ELDE EDİLEN BU USARENİN HAYRET VERİCİ HASSALARINDAN İSTİFADE EDİNİZ.

Bir kadından hayranlıkla bahseden erkeklerin daima: «Fevkalâde bir teni var».. dediklerini hiç farkettiniz mi? Erkeklerin hoşuna giden bu sehhar teni elde etmek, tabiatın, çiçeklerin göbeğine vermiş olduğu bâkir bir usarenin hayret verici hassalarından istifade etmesini bilen kadınlar için mümkündür. Bu, o kadar kolaydır ki: İdeal bir şekilde ve ucuz bir surette temin edilmiştir. Bunu da tıpkı mûtad güzellik kreminiz gibi akşam ve sabah yüzünüze, boynunuza, kollarınıza, ellerinize sürersiniz. Çok kısa bir zamanda Cire Aseptine sayesinde pütürler, siyah noktacıklar, kırmızılıklar ve hatta çiller geçer ve tamamen kaybolur. Yavaş, yavaş aynanızda çehrenizin değiştiğini ve pek ziyade hoşa giden o zarafeti, tazeliği ve yumuşaklığı elde ettiğini görürsünüz.

Dikkat: Côte d'Azurde çiçek toplayan kadınların elleri fevkalâde beyazdır. Bu şahane güzellik müstahzarı işte bu müşahededen doğmuştur.

Eller için ne harikulâde !

Yatmadan evvel ellerinizi Cire Aseptine ile iyice uğuşturunuz, her zaman yumuşak ve kadife gibi olacaktır.

İL - 8344 - 208

Geçen sayımızda, Adnan Menderes, Fatin Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan'ın hüküm gerekçelerini vermiştik. Bu sayıda ölüme mahkûm olup cezaları M.B.K. tarafından müebbet hapse tahvil edilenlerden Bayar ve Koraltan'ın gerekçelerini neşrediyoruz :

Yüksek Adalet Divanı karar dosyasından:

Celâl Bayar'ın Şahsi ve Hukuki Durumu

Cumhurbaşkanlığı makamı partiler üstünde kalınması ve tarafsızlığa riayet edilmesi icab eden en yüksek bir makamdır. Sâkıt ve sâbık Cumhurbaşkanı Celâl Bayar, makamın bu icaplarına riayet etmemiş, bilâkis bazan hükümet başkanı, bazan parti başkanı gibi hareket etmiş ve olayların içine girmiş, ana muhalefet partisini susturmayı «karınca gibi ayağının altında ezmeyi» ve dolayısiyle partisini murakabesiz bıraktırmayı bir gaye bilmiştir. Kanun yoluyla Anayasa ağır şekilde muhtelif tarihlerde ihlâl edildiği halde Anayasanın 35 inci maddesindeki kanunların tekrar tetkikini sağlayan hükmünü, bu salâhiyet zayıf da olsa hiç tatbik etmemiştir.

D.P. rümuzlu baston kendisine hediye edilmiş olsun, bu bastonla memleket dahilinde, kısa müddet için de olsa, gezmesinin tarafsızlığını bozacağını derpiş etmesi icab ederken bundan sakınmamış, bilâkis partiler arasında bir âhenk kurulmasını hiçbir zaman arzu etmediği vakıalarla anlaşılmıştır.

Duruşma sırasında, eski bir arkadaşı olduğunu bildirdiği Refik Koraltan hâtıra defterinin 25/5/1959 tarihli sayfasında : «Reisicumhur hâlâ itilâf taraftarı görünmüyor. Partiler arası uzlaşma fikrinde değil, bu maksatla Zafer ve Havadis gazetelerine daha çok bozucu yazılar yazdırıyor.» diyor.

Kırşehir'in kaza haline getirilmesi faciasının, Demokrat Partinin kazanmaması ve bilâkis kendisinin muğber bulunduğu Osman Bölükbaşı'nın lideri bulunduğu bir partinin kazanmasından ileri geldiği herkesce bilinen bir hakikattir ve sırf Celâl Bayar'ın tesiri ile olduğu da duruşmada başta Adnan Menderes olduğu halde birçok sanıklar tarafından tevilen itiraf edilmiştir.

Gene Refik Koraltan'ın hâtıra defterinin 12/2/1955 tarihli yaprağında : «Celâl Bayar dün ve bugün Meclise ve evime geç vakit gelerek yarın başlayacak Pakistan ziyareti münasebetiyle veda etti. Bu münasebetle şunları söyledi.»

«Umumî işleri biliyorsunuz. Bunları yürütürsünüz. Ancak, bu arada Hüseyin Cahit Yalçın ve Millet Partililerden mahkûm ve mahpus olanların aflarına dair bir teşebbüs olursa nereden gelirse gelsin durdurursunuz. Olmazsa ben veto hakkımı kullanır gene reddederim.» dedi ve daha ileri giderek her vakitki endişelerine işaretle :

«Adnan Beyin durumu, Meclisi, grupu ve hattâ kendisini ihmal ederek işleri tek başına yürütmeye başlamasının iyi alâmet olmadığını» dediği yazılıdır. Halbuki, sanık Celâl Bayar Anayasayı ağır bir şekilde ihlâl eden kanunlara karşı veto hakkını kullanmadığı gibi müdafaasında da bunun zayıf ve bir netice almaya elverişli olmadığını ileri sürmüştür.

Gene Refik Koraltan'ın hâtıra defterinin 25 temmuz 1959 tarihli yaprağında :

(Dün İstanbul'dan avdet eden Cumhurbaşkanının saat 11.00'de ziyaretine gittim. Umumî hasbihal sırasında tekrar adliyeden ve hâkimlerden şikâyet etti. Türkiye'de hâkim ve mahkeme yoktur) dediğini yazmaktadır. Demokrat Parti muhalefette iken Demokrat Parti mensuplarının ve bu meyanda Demokrat Partiyi tutan gazetecilerin İzmir Ağırceza Mahkemesinde duruşmaları sonunda beraetlerine karar verilince, İzmir'e «Türkiye'de hâkim var» diye tel yazısı çekmiş olduğu kendisine duruşmada hatırlatılınca bir şey diyememiş, ancak, «Türkiye'de o gün de, bugün de hâkim var» diye cevaplandırmıştır.

Gene Refik Koraltan'ın hâtıra defterinin 18 nisan 1960 tarihli yaprağında :

(Reisicumhur tâ 4 nisandan bu yana her gün gerek sathı vatanda ve gerek matbuatta her gün artan tahrik ve tezvirler ile bunalan ve âdeta tehlikeli bir hal almaya başlayan fitne ve fesattan çok endişeli olduğunu izhar ile hükümetin en şiddetli tedbirleri almasını söylüyor ve hattâ bu hususta benim de kendisine müzahir olmamı istiyor...

Esasen öteden beri müşarünileyh böyle görülmüş, böyle gelmiş ve böyle gitmektedir. Bir defa mevzuu kızıştırır ve ondan sonra tornistan yapar. Ne yazık ki, iş çığırından çıkmış, doğru yanlış tezgâha konmuştur. İşte bunun için de bu gibi mevzular çok defa başlanmış kalmış idi. Ahmet Emin Yalman'ın hapishaneye girmeden affını söylemiş ve Bayar'a âdeta kerratla telkinde bulunmuş idim. Hayır, dedi. Başvekili de eminim hazırladı.)

Gene Refik Koraltan'ın hâtıra defterinin 3 Şubat 1960 tarihli sayfasında :

(Reisicumhur geldi. Otomobilde muhalefetin verdiği tahkikat önergelerinin gündeme alınmaması B.M.M. gibi murakabe organını mânen bitiriyor. Yok yere ısrar artık kaabili müdafaa olmaktan çıkan bir iş haline geldi. Ben müşkül durumdayım dedim. Cevaben : «Bunda ne var bir müddet daha kalırsa ne olur?» gibi çok sathî bir cevapta bulundu. Bir daha anladım ki, bu zatta ruh ve cevher kalmamış.) diye yazılıdır.

Halbuki gündeme alınmayan bu önergeler, mevzuları itibariyle önemli ve Anayasa hükümleri ile teminat altında bulunan hakların çiğnenmiş olduğuna mütedair di ve adedi 11 kadar vardı. Meselâ; şahsın hürriyeti, can emniyeti, seyahat hürriyeti ile ilgili, Uşak, Topkapı olayları, bedeli peşin verilmeden Anayasa ve İstimlâk Kanunlarına aykırı yapılan istimlâklere ve muayyen suiistimallere mütaallikti. Bir an önce gündeme alınıp umumî efkârın aydınlatılması ve yolsuzlukların müsebbipleri hakkında gereken muamelenin yapılması zarureti vardı. Gündeme alınmamakla içtüzük ve Anayasa hükümleri fiilen işlemez hale getirilmişti.

Sanık Ethem Menderes'in hâtıra defterinin 8/11/1957 tarihli yaprağında : (... Grupun fiskos havasını beğenmiyorum. Dün gece Samet, Şem'i, Hayrettin vesair arkadaşlar Cumhurreisine davetli idi. Bayar : «Tehlikeli vaziyetteyiz, icab ederse diktatörlükle idare edeceğiz» demiş, dinleyenler üzerinde tesir menfî. Yavaş yavaş grup içinde yayılıyor. Hayrettin endişede, Şem'i tenkid ediyor; Samet de...)

Duruşmada hâtıra defterinin bu kısmı okunmuş, sanıklar esaslı bir şey söyliyememiş, yanlış intibaa müstenit olduğunu ileri sürebilmişlerdir.

Gene Ethem Menderes'in hâtıra defterinin 14 kasım 1957 tarihli yaprağında... (Umur motorunda Cevat Açıkalın ve Fahrettin Kerim ile beraber konuştuk. Açıkalın daha şonra geldi. Bayar : «İcab ederse İsmet Paşayı da sehpaya götürmekte hiç tereddüt etmem» dedi. Korkunç ihtiras... Böyle bir sebep hiçbir zaman mevcut olamaz. Bu telkinler, karşılıklı, Başvekille hangisinden çıkıyor?)

Şem'i Ergin'in hâtıra defterinin 19 haziran 1958 tarihli 60 ıncı sayfasında : (... Seçimlerden sonra bir gün Reisicumhurun daveti üzerine köşke gittim. O gün pek iltifat etti. Acaba nedir diye kendi kendime sordum. Biraz sonra iltifatın mânası meydana çıktı. Riyaseticumhur Muhafız Alayı B.M.M.'ne bağlı imiş. Halbuki köşke bir taarruz vâki olduğu zaman bu alay kimden emir alacaktır? Reisicumhur olarak doğrudan doğruya emir verebilmeli imiş ve Meclisten ayrılmalı imiş.

Malûm evhamın uyku kaçıran sancıları... Darbei hükümet. Sanki her gün, herkes Reisicumhuru nasıl devirebiliriz, nasıl köşke taarruz edebiliriz diye düşünüyor?

İşte devlet adamının kafasına bu evham girdikten sonra artık ondan memleket ve millet adına hizmet beklemeye imkân yoktur. Onda artık yalnız ve yalnız sandalyenin korkusu ve endişesi vardır. İşte Reisicumhur Celâl Bayar da kendisini bu ejdere kaptırmış durumdadır. Artık iflâh olmaz. O artık her hareketi bu zaviyeden görecektir. Nitekim hâdiseler birer birer kendisini göstermiş bulunuyor.)

Köşkte 8 - 10 sene komiserlik yapan Muhafız Emniyet Başkomiseri Ziya Özkan : (Sanık Celâl Bayar'ın yemeğe alıkoyduğu valilerle ilk seneler memleketin umumî meselelerini konuştuğu ve vilâyetlerinin mahallî ihtiyaçlarını sorduğu halde, son senelerde bu konuşmaların yalnız parti konularına inhisar ettiğini «bizim parti nasıldır; Demokrat Parti nasıldır, karşı taraf kuvvetli midir?») şeklinde konuştuğunu bildirmiştir ve sanık Celâl

Celâl Bayar Anayasayı İhlâl dâvasında

Bayar'ın bu şahidin vazifesinin nöbet beklemek olduğunu, köşkün içine girmek salâhiyeti bulunmadığını bildirmesine mukabil şahit, yemek salonuna yakın bir yerde vazife gördüğünü ve yemek salonundaki konuşmaların kendi bulunduğu yerden işitilebileceğini kanaat bahş bir şekilde ifade etmiştir. Sanık Celâl Bayar Devlet Başkanlığı ile telifi kabil olmayacak şekilde, yemeğe alıkoyduğu valilerle yaptığı konuşmada valileri Demokrat Partiyi iltizama davet eder şekilde telkinlerde bulunmuştur.

Şahit Asım Ruacan da ifadesinde : (... 1954 senesi seçimlerinin ertesi günü, 3 mayıs 1954 pazartesi günü bazı arkadaşlarla Atatürk Orman Çiftliği Lokantasına gittik. Avukat Meliha Gökmen, Avukat ve Ankara mebusu Şeref Mengü ve refikası ve daha bazı arkadaşlar vardı. Biraz sonra eski Adliye Vekili Çiçekdağ ile Ramiz Eren de geldiler. O vakitki Ziraat Vekili Nedim Ökmen de gelip masamıza oturdu. O sırada düşük Cumhurbaşkanı Celâl Bayar yaveri ile lokantaya geldi, masamızda bulunan vekiller kendisini karşılayıp bizim masamıza oturttular. Demokrat Partinin ezici çoğunlukla iktidarı kazandığı anlaşılıyordu. Buna rağmen Celâl

Bayar'ı son derece asabî ve mağmum gördük ve hayret ettik. Bundan daha üstün bir ekseriyetle gelmek nasıl mümkün olabilirdi? Konuşmalar sırasında bir Mazıdağ hâkimi meselesinden söz açıldı. Bu mevzu konuşulurken Celâl Bayar büyük bir asabiyetle Osman Şevki Çiçekdağ'a hitaben: «Bu hâkimlerin bizimle alıp veremedikleri nedir, dâvalarımız olur daima iktidar aleyhinde mütalâa ederler. Karşı partiden mütemadiyen adaylıklarını koyarlar. Karşımıza çıkarlar ve benim Bursa'da vermek istediğim nutku men etmeye çalışırlar, men kararı verirler. Yüksek Seçim Kurulu da bunu tasdik etmiş elbette dinlemedim. Nutkumu verdim. Bu hâkimler hakkında bir şeyler yapmak lâzım» dedi. Ben de mesleğimle münasebeti olması bakımından söze karışmak istedim. Dedim ki: «Böyle düzen bozucu şekilde hâkimlerden bahsedilmesi sebebini garip buldum. Eğer 1950 ve 1954 seçimini hâkimlerden başka herhangi bir zümre idare etmeye kalksaydı zannederim ki bu neticeler alınmazdı. Hâkimleri ben gayet iyi biliyorum. Bu seçimlerde kendi ekmek paralarını ve istikballerini ortaya koyarak fedakârca çalışmışlardır. Hâkimlerden böyle şikâyetle bahsedilmesi zannediyorum ki doğru olmayacaktır.» dedim. Cevaben: «Siz hâkimleri bilmezsiniz» dedi. O sırada D.P. İl Başkanı olan Şemsi Demirkan da masamızda bulunuyordu. Sanık Celâl Bayar Şemsi Demirkan'a döndü: «Şemsi Bey Saraçoğlu mahallesinin reyleri ne haldedir?» dedi. O da: «Efendim, tahmin buyurduğunuz gibi hepsinin reyleri muhalif çıktı» demesi üzerine sanık Celâl Bayar: «Görürler o nankörler devletin evinde oturup da bizim aleyhimizde rey kullanmayı» diye söyledi. Hiddet âsârı gösteriyordu ve biraz sonra Osman Şevki Çiçekdağ'a dönüp: «Kırşehir'in marifetini beğendin mi?» diye sordu. O seçimde Kırşehir'den Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi kazanmıştı. Osman Şevki bir şey söylemedi. Sanık Celâl Bayar sözlerine devam ederek: «Seçimde vatandaşların alışkanlıkla İnönü'nün partisine rey vermesine bizim reylerin oraya gitmesine haydi göz yumalım Osman Bölükbaşı'ya bir vilâyetin böyle müstemirren rey vermesi kabul edilecek bir şey değildir. Bu Kırşehir hakkında herhalde bir şey düşünmek lâzımdır.» dedi.

Sanık Celâl Bayar bu fikirleri yanımızda bulunan iki vekile telkin etmektedir. Bana öyle kanaat geldi ki sanık, kendi fikirlerini empoze etmektedir. Bu fikirler ertesi günü neşir sahasına intikal etti.) demiştir.

Şahit Asım Ruacan'ın şahadetini bu konuşmada bulunan sanık Nedim Ökmen'in şahadeti teyit eder mahiyettedir. Bundan başka, Ankara Baro reisliği yapmış, tanınmış bir avukat olan Asım Ruacan'ın hakikat hilâfı söylemesi için bir sebep mevcut değildir. 39 uncu maddedeki değişiklik, Kırşehir kanunu gibi vakıalar şahadetin doğruluğunu göstermektedir.

Anayasanın 17 nci maddesi hükmüne göre milletvekilleri Meclis içindeki oy, düşünce ve demeçlerinden ve bunları Meclis dışında söylemek ve açığa vurmaktan sorumlu değildir. Yani teşrîî mesuliyetsizlikleri vardır. Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi Başkanı Osman Bölükbaşı'nın Meclis içindeki konuşmasından dolayı teşrîî masuniyeti bu 17 nci maddede yorum yapılarak ve 17 nci maddedeki teşrîî sorumsuzluğun, «sövme ve hakaretlere» şümulü olmadığından bahisle kaldırılmıştır. Meselenin Anayasa bakımından ehemmiyeti derkârdır.

Bundan başka, ana muhalefet partisi lideri İnönü de Uşak'ta tecavüze uğramış, Kayseri'de treni durdurulmuş ve Yeşilhisar'a seyahatine mümanaat edilmiş, bu seyahatin devamı ve sonu olan Topkapı'da da İnönü'yü sabahın erken saatlerinden itibaren mürettep bir şekilde toplanan binlerce Demokrat Partili ve kısmen hüviyeti meçhul kimseler marifetiyle ve İstanbul Trafik Müdürü Celâl Kosova tarafından trafik arabasına alınması bahanesiyle bu esnada kim vurduya getirilmek suretiyle öldürülmek istendiği sübut bulmuş, (Tafsilât ve Gerekçesi 2 nci Bölüm 5 numaradadır) bu suretle gerek kanunlar yoluyla, gerek bu olaylarda görüldüğü veçhile maddî hâdiselerle ve başta Celâl Bayar ve Adnan Menderes olmak üzere Demokrat iktidarın tutumu ile Anayasanın muhtelif hükümleri açık bir şekilde ihlâl edilmiş, memleket dahilinde huzursuzluk bu şekilde artmıştır. Hattâ Topkapı'dan sonra İnönü'nün Ankara'ya döneceği belli olunca Celâl Bayar'ın Ankara'da da Altındağ'dan adamlar getirtmek suretiyle tecavüze uğratması yolundaki Ethem Menderes'in hâtıra defterindeki notlarla Ankara eski Valisi Dilâver Argun'un bunu müeyyid şahadeti son derece dikkate şayandır.

Memleketteki huzursuzluğu bastırmak ve diktaya doğru gidişi tamamen tahkim ve tarsin için Mecliste malûm Tahkikat Encümeni Kurulunca bu olay, gerek basında, gerek Üniversite muhitinde ve âmme efkârında derin yankılar yapmıştır. Sanık Celâl Bayar, bu Encümenin başkanı olan sanık Ahmet Hamdi Sancar'ı 19 nisan 1960, 24 nisan 1960 tarihlerinde yalnız olarak 23/4/1960 tarihinde de üyeleriyle birlikte kabul etmiştir. Bu da kendisinin bitaraflığını bozan bir vakıa olarak sayılmak icab eder.

Demokrat iktidarın başı Adnan Menderes ve Tahkikat Encümeninin başkanı, Tahkikat Encümeninin içtüzükteki yetkilerini yeterli görmeyip çok geniş yetkilerle teçhiz edilmesine lüzum göstermeleri neticesi gene malûm olan 7468 sayılı Salâhiyet Kanunu Meclisten çıkmıştı. Gerek Meclis içinde ve gerek Meclis dışında Üniversitede, basında ve umumî efkârda ve hattâ yabancı basında büyük akisler yaratmış olduğu ve muhalefet milletvekillerinden Avni Doğan Mecliste bu kanunun reye konulmasındaki usulsüzlüğe ve aleniyetin ihlâl edilmiş olduğuna ve bunun için Meclisin ve Devlet başkanlığının vazifelerine işaret eylemiş iken sanık Celâl Bayar gene bu kadar ehemmiyetli kanun karşısında vetosunu kullanmamıştır. Halbuki, yapılan itiraz veto müddeti içinde idi ve veto edilmiş olsa içtüzüğün 94 üncü maddesi hilâfına ve Anayasanın 20 nci maddesi hükmü ihlâl edilerek çıkmış bulunan bu kanun tekrar müzakereye tâbi tutulacak ve bu esaslı yolsuzluklar bertaraf edilmiş bulunacaktı.

Tahkikat Encümeninin kurulması için haddizatında haklı bir mevzu yoktur. Buna yukarıda kısaca işaret edilmişti. Halbuki bizzat Adnan Menderes 7/4/1960 tarihli gruptaki konuşmasında: «... Bugün memleket kabili idare olmaktan çıkmıştır. İşler çoktan lâçka olmuştur, adliye işlemiyor. İdare acze düşmüştür. Matbuat muhalefetle beraber koskoca bir hiyanet makinası kurmuştur. Cereyan eden hâdiseler karşısında hükümet tek başına hiçbir şey yapamaz. Meclis olarak bu hâdiselere vaziyed etmek lâzımdır.» dedikten sonra: «Bu işleri adliye vasıtasiyle yapmak mümkün olmadığını, grupun alacağı tedbirlerin, hattâ Başvekil olarak değil, seçilecek bir arkadaşımızın vasıtası olarak da çalışacağını, kuvvetli tedbirler tatbik edilecek olursa onun kulu, kölesi ve elinde kılıncı olacağını, bugüne kadar radyo konuşmalarını kendisinin hazırlayıp haykırttığını, son çare olarak kurulacak komisyonun işe vaziyed edip ahlâksızlar, namussuzlar sizi kapatıyoruz diye Türkiye Büyük Millet Meclisi kararı ile Cumhuriyet Halk Partisini kapatması gerektiğini» öne sürmüş ve ikinci konuşmasında da: «... Adalet mekanizması mensupları Yeşilhisar ve benzeri hâdiseler isyanın ta kendisi olduğu halde bunu isyan olarak kabul etmemek içtihadında bulunduklarını, Yeşilhisar hâdisesini adliyecilerin Gaziantep hâdisesi gibi dejenere edeceklerini, adliyenin bu tutumu karşısında hâkimlerin katili olmak mevkiine düşmenin işten bile olmadığını, bunların hakkından ancak Meclisin gelebileceğini, bu Meclisin de muhalefetin değil, Demokrat Parti Grupunun olduğunu» bildirmiştir. Demek ki; Tahkikat Encümeni, hükümetin tâyini icranın, adliyenin yani kaza kuvvetinin yapacağı işleri ve bizzat Meclisten seçildiğine göre Meclisin vazifesini yapacaktır. Tahkikat Encümeni Devletin bu üç kuvveti yerine geçmiş olacaktır. Halbuki, kuruluşuna ait 2247 numaralı kararda «Cumhuriyet Halk Partisinin yıkıcı, gayri meşru ve kanun dışı faaliyetlerinin memleket sathında cereyan tarzı ve bunların mahiyetinin nelerden ibaret olduğunun tahkik, tesbit ve memleketin her tarafında yaygın bir halde görülen kanun dışı siyasî faaliyetlerin muhtelif sebeplerine intikal etmek, matbuat meselesiyle adlî ve idarî mevzuatın ne suretle tatbik edilmekte olduğunu tetkik eylemek üzere Meclis Tahkikatı açılmasına dair» denilmek suretiyle muayyen bir mevzu için kurulmuş gibi gösterilmiştir. Haddizatında bu mevzular da yoktur. Kurulması için sebep bulunmadığı gibi kurulduktan sonra da Anayasanın 20 nci maddesini ihlâl eder mahiyette kararlar almış bulunan Tahkikat Encümeninin içtüzükteki haiz olduğu yetki kâfi görülmiyerek salâhiyet kanunu Meclisten çıkınca evvelâ İstanbul Üniversitesi ve sonra Ankara Üniversitesi gençliğinin gür sesi bu iki üniversitenin bahçelerinde ve sonra İstanbul'da Bayazıt'ta, Ankara'da Kızılay'da Tahkikat Encümeni, ona yetki veren kanunu, diktaya giden hükümetin tutumunu protesto etmiştir. Bunun üzerine Ankara'ya davet edilen Ali Fuat Başgil, köşkte yapılan konuşmaları duruşmadaki şahadetinde naklederken sanık Celâl Bayar'ın « Hukukî durum nasıldır?» sorusuna «Tamdır» demekle Tahkikat Encümeninin kuruluşunu kastettim, bu cevabım Salâhiyet Kanununa matuf değildir. Celâl Bayar bu noktada zuhul etmiştir. Adnan Menderes'in sorması üzerine de: «Salâhiyet Kanununun Anayasayı aşan tarafı vardır.» demiş olduğunu ve o anda hatırına gelen sebeplerini bildirdiğini söylemiştir. Umumî tutumu yumuşatmak için hükümette değişiklik yapılmasını ve hattâ koalisyon manzarası verilmesi için muhalefetten de hükümete üye alınmasının muvafık olduğunu söyleyince o günkü şartlar içinde bu tedbirin muvafık olmıyacağını bildirdiğini, tenkil yoluna gidilmesini bildirdiğini beyan etmiştir. «Tenkil edilmesini söylediğini sanık Celâl Bayar da ifadelerinde kabul etmiştir. Sanık Celâl Bayar'ca tenkili arzu edilen hareketler, Harbiyenin yürüyüşü ve Kızılay'da gençliğin önü alınamayan ısrarlı protestosudur. Hattâ Kızılay'daki sık sık vuku bulan nümayiş hareketlerini önlemek için «555 K» hareketini mütaakıp Başbakanlığa gelince Namık Gedik'e: «Kızılay'a gideceksin. Megafonla bizden olanlar bir tarafa, olmıyanlar bir tarafa diyeceksin. Bizden olmıyanlara ateş açtıracaksın» yollu emir verdiği ve bu emri telâkki eden Namık Gedik'in infaz için yanından ayrılmış ise de icraya kalkışmadığı sanık Celâl Bayar'ın duruşmadaki ifadesinden ve tahkikattan anlaşılmıştır. Bu emrin şekli, mahiyeti ve tatbikinin pek iptidaî olduğu, ancak, aşiret hayatında yaşayanların metodlarına uyabileceği kendiliğinden anlaşılır. Kızılay'a gelinip bizden olanlar bir tarafa denilince halkın ayrılmaması veya bu emri verenleri aldatmak için hepsinin gösterilen tarafa geçmesi mümkündür.

Celâl Bayar duruşmalardan birinden çıkarken. Arkada kızı Nilüfer Gürsoy görülmektedir.

Sanık Celâl Bayar kendisine Devlet Başkanı sıfatiyle Afgan Kıralı tarafından verilmiş bulunan köpeği hazineye ve meselâ Ankara'da Hayvanat Bahçesine teslim etmeyip bilâkis sanık, sâkıt ve sâbık Ziraat Vekili Nedim Ökmen'le aslî iştirak halinde Hayvanat Bahçesi yetkililerini icbarla 20.000 lira mukabilinde satarak bedelini irtikâb ettiği neticesine varılarak Divanın 960/2 esas numarasında kayıtlı olup duruşması neticesinde Anayasa dâvasiyle birleştirilmiş bulunan dâvadan dolayı da mahkûm olmuştur. «Tafsilât ve gerekçe 2 nci bölüm 1 numaradadır.»

Bundan başka sanık Celâl Bayar hakkında Divanın 960/31 numarasında kayıtlı Kayseri ve 960/7 numarasında kayıtlı Topkapı ve 960/4 numarasında kayıtlı İstanbul - Ankara olaylarından dolayı da âmme dâvası açılıp yapılan duruşmaları sonunda bu dâvaların mevzuu olan olayların müstakil suç olmayıp Anayasanın maddî vakıasını teşkil ettiği neticesine varılarak Anayasa dâvası ile birleştirilmiştir. «Tafsilât ve Gerekçe 2 nci Bölüm 4, 5, 14 numaralardadır.»

Grup ve Meclisteki konuşmaların ehemmiyeti vardır. Bunlar kasıt ve niyeti gösterdikleri gibi Demokrat iktidarın devrine hâkim olan zihniyet bu konuşmalarda ifadesini bulmuş, devlet idaresine verilen istikamette bu konuşmalar önemli derecede müessir olmuştur. Bu itibarla bu konuşmalar üzerinde Divanca durulmuş, münakaşa ve tahlile tabi tutulmuştur.

Yüksek Adalet Divanı Karar Dosyasından:

Refik Koraltan'ın Şahsi ve Hukuki Durumu

Sanık Refik Koraltan 950'den beri Demokrat iktidarın Meclis başkanıdır. Meclis başkanlığı fonksiyonu itibariyle tarafsız olması icab eden bir makamdır. Nitekim çağdaş demokrasilerde buna titiz bir şekilde riayet edilmektedir.

Bundan başka Meclis içtüzüğü sonradan değiştirilmiştir. Bu tâdilin muhalefetin murakabesini güçleştirmek maksadiyle yapılmış olduğu, değiştirilen maddelerin eski ve yenisinin mukayesesinden anlaşılmaktadır.

Gerçi tâdil teklifini yapan ve buna oy veren sanıklar, tâdilden evvelki içtüzük, tek parti zamanına ait olduğundan, çok partili hayata girilince Meclis müzakerelerini bununla idare etmek güçleştiğinden tâdil zorunda kaldıklarını savunmakta iseler de içtüzük hükümleri tatbik edilirken muhalefet milletvekillerine tertib edilen inzibatî cezaların, iktidar milletvekillerine tertib edilen cezalara nazaran çok farklı oluşu, bu tâdilin muhalefetin murakabesini imkânsız denecek derecede güçleştirmek maksadına dayandığını göstermektedir.

Sanık Koraltan dâva mevzuu kanunlara oy vermiştir. 7468 sayılı kanuna oy verdiğini de kabul etmektedir. Kendisi aynı zamanda Demoprat Parti kurucularından olup, parti genel idare kurulu üyesidir.

Sanık; kendi hâtıra defterinin 11/5/1959 tarihli yaprağında:

(... Atıf Benderlioğlu, Baha Akşit riyasetin kabul salonundayız. Bugün riyaset makamına çıkacak reis vekillerinden Agâh Erozan'ı çağırdık «muhalefetin Mecliste zabtı sâbık hakkında söz istiyeceğini ve iktidara sert hücumlarda bulunacağını istihbar ettik. Gündem dışı söz vermek Reise aittir, dilersek vermeyiz, 147 nci maddeye ait söz bugün istenemez. Hulâsa Meclisin nizamını korumak bahasına tecavüz ve gürültülere meydan verilmemesi gerekir.» dedik ve böylece mutabık kaldık, ayrıldık. Celse açıldı, Nüvit Yetkin'e söz verdi. Bizi aldatmış oldu. Nüvit Yetkin gayet haşin ve mütecaviz konuştu. Ne sözünü kesti; ne de ceza verebildi).

13/5/1959 tarihli yaprağında: (... Bugün Meclis divanını topladım. Zabıttan çıkacak kelimeler üzerinde konuştuk. Agâhtan başka arkadaşlarla çıkarılacak kelimeler üzerinde mutabık kaldık. Agâh'a sordum. Bugün ne yapacaksın? Cevap: Kanun, nizam ve namus ne emrederse onu... Bu sözleri arkadaşlar infialle karşıladılar. Zaten 11/5/1959 pazartesi günü kendi mevzuu ya bir takrir verilirse sözü ile karşılamıştı. «Agâh anlaşıldı. Günün ehemmiyetini bizler gibi görmüyorsun, vaziyet ciddîdir. C.H.P. mesele çıkarmak istiyor. O halde sen çıkma; ben çıkacağım» dedim ve ayrıldık.) diye yazılıdır.

Sanık Refik Koraltan, Sanık Fahri Ağaoğlu'nun grupta 10/6/958 tarihinde vâki konuşması üzerine başkanlığındaki genel idare kuruluna çağırarak bu konuşmasının muhalefet partilerinin tenkidlerinden de ileri gittiğini beyanla kendi milletvekilleri tarafından bile tenkid ve mürakabeye müsaade edilemiyeceği yolunu tutmuştur. Bundan başka Meclis mürakabe vasıtaları olan önerge ve gensoruları uzun müddet gündeme almamak suretiyle muhalefetin mürakabesini önlemiştir. Kendi hâtıra defterinde olduğu gibi sanık Celâl Bayar bunların gündeme alınmamasını istemiş olsa bile tarafsız olması lâzımgelen Meclis başkanlığını Cumhurbaşkanlığının arzusuna tabi tutması kabule şayan olamaz. Hattâ sanık Agâh Erozan, önergelerin ve gensoruların gündeme alınmamasından dolayı muhalefetin, reis vekillerini muahaze ettiğini bildirdiği halde, sanık Refik Koraltan'ın gene bunları gündeme almamakta ısrar ettiğini ve hattâ bu hususta Meclis Bakanlığına bir de yazı yazdığını beyan eylemiş ve sanık Refik Koraltan da bu hususu kabul etmiştir.

Sanık Refik Koraltan; 19/6/958 tarihli grup müzakereleri sırasında sahife 12'de yazılı olduğu üzere, oturduğu yerden ve muhalefetin konuşmasına meydan vermemek için «müzakeresiz reye konulur» demiştir.

Sanık tarafsız olduğunu ve kanunlara, suç kastı olmaksızın rey verdiğini bildirmekte ise de, toplanan deliller ve umumi tutumu, müdafaasının varid olmadığını göstermektedir.

Sanık, karısına sıhhî malzeme getirtmek için aldığı döviz müsaadesini, Almanyadan getirttiği (Barbara) isimdeki kızın yol masrafına sarfetmek suretiyle Türk parasının kıymetini koruma kanununa muhalefetten açılan ve Divanın 960/18 numarasında kayıtlı dâva ile 961/7 sayılı VATAN CEPHESİ Dâvasında mahkûmiyeti cihetine gidilmiştir. (Tafsilât ve karar gerekçesi İkinci Bölüm 10 ve 16 ncı numaralardadır.) Kendisi Celâl Bayar ve Adnan Menderes'le aslî iştirak halindedir.

Mahkûm Olan Kadın Milletvekillerinin Şahsi ve Hukuki Durumları

HİLÂL ULMAN:

1957 devresi Milletvekilidir. Salâhiyet Kanunu ile içtüzük tâdilâtına oy vermiştir. Ferî fail durumundadır. 25/2/1960 tarihinde maarif bütçesinin B.M.M.'de müzakeresi sırasında (Zabıt ceridesi sayfa: 577) (Demokrasi fikre saygı, hüsnüniyet, medenî cesaret, mertlik ve karşılıklı itimat rejimidir. Feragat ve fedakârlıkla samimiyet sayesinde yaşar; demagoji ile ölür. Bu rejimi, yetişecek nesle intikal ettirebilmek, onları asırlarca arzuladığımız demokratik bir terbiye ve ahlâk sistemi üzerinde yetiştirebilmek için maarif dâvalarımızı da bitaraf bir gözle tetkik etmek çok yerinde olacaktır. ... kusurlarımız yoktur diyemeyiz, elbette olacaktır. Amma, munsıf ve yol gösterici ve yapıcı tenkidlerinizden faydalanarak münevver insanların olgunluğu içinde meselelerimizi daha parlak yollara götürmek elinizdedir.) tarzındaki konuşması, lehinde hafifletici sebep sayılmıştır.

Sanık ve müdafilerinin diğer hususlara ilişken savunmaları cezaî mesuliyetini tamamen kaldıracak mahiyette değildir.

PİRAYE LEVENT:

1957 devresi Milletvekili bulunan bu sanık Salâhiyet Kanunu ile içtüzük tâdilâtına oy vermiştir. Teşriî mürakabe vazifesini ifa yolunda herhangi bir faaliyeti tesbit edilemiyen bu sanığın müdafileri tarafından ileri sürülen hususlar; Anayasayı ihlâl mahiyetinde görülen fiil ve hareketinin hukukî sonucunu değiştirecek ve cezaî sorumluluğunu kaldıracak değerde değildir. Ferî fail durumundadır

PERİHAN ARIBURNU:

Son devre Milletvekilidir. İçtüzük tâdiline, Tahkikat Encümeni kurulmasına ve yetki kanununa oy vermiştir. Kanunlar yolu ile ve olaylarla fiilen Anayasa'nın ihlâli vakıaları karşısında mürakaba görevini yaptığı hakkında hiçbir faaliyeti yoktur. Bilâkis yetki kanununun Anayasa'ya aykırı olmadığını duruşmada dahi bildirmiştir. 214 numarada sanık Ayşe Günel'in durumu tetkik edilirken aynen yazılmış bulunan 7/4/960 tarihli önergenin mümzilerindendir. Sanık bununla da kalmamış, 12/4/960 tarihinde grupta: (... Bugün ne oluyor? Türk kadını Amerikaya gidiyormuş, bunu sizin yanınızda söylemeğe sıkılırım. Elbette tedbirler alacağız.) demiştir. Belki sanığın kastettiği mânada Amerikaya giden Türk kadını olmuş olabilir. Fakat bunlar münferit vaka olup Mecliste bahis mevzuu edilecek ve bir önergeye konu teşkil edecek mahiyet ve vüsatte asla değildir.

Sanık bu duruma göre ferî iştirak halindedir. Milletvekili olmadan evvelki hizmetlerini gösteren belge muhteviyatının neticeye bir tesiri olmayacağı aşikârdır. Ancak bu hizmetler cezayı azaltıcı takdirî bir sebep sayılabilir.

AYŞE GÜNEL:

Son devre Milletvekilidir. İçtüzüğe oy vermiştir. Mürakabe görevini yaptığını kabule müsait hiçbir faaliyeti mesbuk değildir. Aksine (Yeşilhisar hâdiselerinde de bir kere daha belirdiği gibi C.H.P.'nin memleketi isyana, vatandaşı hükümet kuvvetlerine karşı koymaya teşvik etmesi ve bilhassa Türk kadınının şerefi üzerinde yaptıkları hakikata aykırı beyanları dolayısiyle Meclis tahkikatı açılmasını arz ve teklif ederiz.) yollu 7/4/1960 tarihli takrirde imzası vardır. Bu takrir hakikati ifade etmekten uzaktır. Öğretmenlikte yapıldığı iddia edilen hizmetlerin hâdiseye ve neticeye bir tesiri olamamak icab eder. Yirmi sekizlik takrirdeki kendisine ait gibi görünen imza, üzeri çizilmek suretiyle iptâl edilmiştir. Diğer imzalara dokunulmayıp da yalnız sanığın imzasının silinmiş olması, sanığın haber ve malûmatı olmadan sanıktan bir başkasına izafe etmek kabule şayan olamaz.

NURİYE PINAR :

1954'ten beri Milletvekilidir. Kırşehir Kanunu ile 39 uncu maddenin tâdiline, seçim kanununun 957'deki tâdiline, içtüzüğün tâdiline ve Tahkikat Komisyonuna cy vermiştir. Anayasanın ihlâli karşısında mürakabe görevini yaptığı hakkında bir faaliyeti yoktur. Bilâkis duruşmada da bu kanunların Anayasaya uygunluğunu bildirmiştir. 214 numarada Ayşe Günelin durumu tetkik edilirken metni karara geçirilmiş bulunan ve varit bulunmadığı derhal göze çarpan 7/4/1960 tarihli önergeyi imzalıyanlar arasındadır. Müdafaasının hukukî cihetleri kararın yukarı kısmında buna ait pasajda cevaplandırılmıştır. Ferî iştirak halindedir.

NAZLI TLABAR :

1950'den beri Milletvekilidir. Halk Partisi malları kanununa, Kırşehir kanununa, seçim kanununun tâdillerine, 39 uncu maddenin ve içtüzüğün tâdiline oy vermiştir. Behçet Kayaalp listesinde isminin bulunması yukarıda geçtiği veçhile bir tesiri haiz değildir. Kırşehir kanununa rey vermemiş olduğuna dair beyan ve müdafaası zabıt ceridesi karşısında kabule şayan olamaz. Sanığın eski bir milletvekili olduğu halde mürakabe görevini yaptığı hakkında bir davranışı görünmemektedir. Mecliste yapacağı konuşma hazırlığına dair evinde bulunduğunu bildirdiği yazı ile doksanlık takriri imzalamaya fırsat bulamadığı hakkındaki müdafaasının neticeye bir tesiri olmamak icab eder. Binaenaleyh hareketine 146/3 uyar. Grupun son 25/5/1960 tarihli toplantısını tasvir eden ve doksanların takriri başlıklı sanık Mithat Perin tarafından kaleme alınmış yazıda sanığın Grupun manzarası karşısında «Avrupa Parlâmentolar Birliği toplantısına gidecek yüzü kalmadığını ve Hamdi Bozbağ'a hitaben: «Cesaretin varsa yerime git.» demiş olması lehine takdirî azaltıcı sebep sayılmıştır.

NECLÂ TEKİNEL :

Son devrede Milletvekili olmuştur. İçtüzük tâdiline ve Tahkikat Encümeni kurulmasına oy vermiştir. Yirmi sekizlik takriri de imza etmiştir. Ancak, 7/4/1960 tarihli ve 214 numarada Ayşe Günel'e ait kararın metnine geçirilmiş bulunan takriri bu sanık da imza etmiştir. Buna göre sorumluluğu kaldıracak mahiyet ve derecede bir faaliyeti görülememiştir. Dikta hakkındaki müdafaası kararın yukarı kısmında münakaşaya tabi tutulmuştur.

İDAM EDİLENLERİN SON DAKİKALARI

İdam edilenlerin son dakikalarındaki durumları ve söyledikleri son sözler hakkında iç ve dış basında çeşitli rivayetler çıkarılmışsa da bunların hiçbirinin doğru olmadığı beyan edilmiştir. Cumhuriyet gazetesine, her üç infaz sırasında hazır bulunmuş yüksek seviyeli bir vazifelinin verdiği malûmatı aşağıya alıyoruz:

Zorlu'nun son dakikaları

İdam hükümlerinin tasdikine dair karar, evvelâ Zorlu'ya geçen cumartesi sabaha karşı saat 04'te tefhim edilmiştir. Zorlu ve Polatkan, İmralı Cezaevi binalarından birinin, yan yana 10 hücresinin bulunduğu bir kesiminde idam mahkûmu diğer 8 düşükle birlikte kalmaktaydılar. Bir gardiyan Zorluyu uyandırmış, uzun koridorun ucundaki ve diğer düşüklerin görmelerine imkân olmayan bir salona getirmiştir. Yüksek Adalet Divanı âzaları ile Egesel ve Yardımcıları, Güryay ve Yücel ile diğer ikinci sınıf vazifeliler oturmuş Zorluyu beklemekteydiler. Kararı Egesel tefhim etmiş ve ölüm cezasının formalitelerin ikmalinden sonra infaz edileceğini bildirmiştir. Egeseli sükûnetle dinliyen Zorlu, başını öne eğerek hafif ve titrek bir sesle demiştir ki:

— Vazifemi yaptığımı zannediyordum. Siz de vazifenizi yaptınız, zahmetler çektiniz. Kader bu imiş.

Zorlu daha sonra abdest almak istediğini söylemiş ve tuvalete götürülmüştür. Abdesti, bütün şartlarını yerine getirerek ve sendelemeden almıştır. Arkasından da dinî telkinatta bulunacak imamın karşısına oturmuştur. İmam, Arapça olarak okuduğu kelimeleri tekrarlattırarak Zorlu'ya tövbe istiğfar ettirmiş ve neticede de kelime-i şahadet getirtmiştir. Egesel, son arzusunu sorduğu zaman, Zorlu bir mektup yazmak istediğini söylemiştir. Mektubu Yüksek Adalet Divanı Başkâtibine dikte ettirmiş ve bitince de daktilo ile hazırlanan metnin altını imzalıyarak annesine gönderilmek üzere Egesel'e vermiştir. Kısa bir vasiyetname havasını taşıyan mektupta Zorlu, ailesi ve memlekete iyi temennilerini bildirmekte ve kızına derhal nişanlanarak evlenmesini ve mesut olmasını tavsiye etmektedir.

Üzerine beyaz gömlek geçirilen Zorlu, soğukkanlılıkla darağacına gitmiştir. Darağacı, İmralı Cezaevi binalarının arasında ve diğer mahkûmların nazarlarından uzak bir kesimde kurulmuştu. Denizi görmemekteydi, fakat etrafında akasya ve ardıç ağaçları vardı. Ölüm cezası, saat 05 sularında infaz edilmiştir. Cellâdın boğazına ilmeği geçirmek için yaklaşırken telâş ve heyecandan bocalaması üzerine, gene hafif ve titrek bir sesle, «Acele etme» demiş ve ameliye tamamlanınca da altındaki sandalyeyi kendisi itmiştir.

Zorlu da, Polatkan ve Menderes gibi kısa bir zamanda hayata veda etmiştir. Her üçü de ipte birer saat kadar asılı bırakılmıştır. Mütaakiben indirilip yıkanmışlar, İmralı Cezaevinin mescidinde cenaze namazları kılındıktan sonra kefenlenmişlerdir. Gene her üçünün de İmralı Adasına gömüldükleri tahmin edilmektedir.

Polatkan'ın son dakikaları

Zorlunun ölüm cezasının infazından sonra gardiyan zaten uyumamakta olan Polatkanı salona getirmiştir. Polatkan, M.B.K. kararını okuyan Egesel'i dinlerken dehşetle ürpermiş ve çehresi bembeyaz olmuştur. İmamın dinî telkininden sonra, son arzusu sualine cevap olarak, ailesi efradına iyi niyet ve temennilerini ifade eden birkaç söz söylemiştir. Mütaakiben de, Zorlu gibi karısı ve çocuklarına hitaben ve ufak bir vasiyetname havasını taşıyan bir mektubu, Başkâtibe dikte ettirmiştir. Altını imzalıyarak ailesi efradına teslim edilmek üzere Egesel'e vermiştir.

Zorlu ve Menderese olduğu gibi, Polatkana da beyaz gömlek, esvabı çıkarılmadan giydirilmiştir. İntihara kalkışmalarını önlemek için her üçünün de kravatları ve kemerleri çok evvelden çıkarılmıştı. Sehpaya getirilen ve abdest almıyan Polatkan'a, sandalyeye çıkarken cellât yardım etmiştir. Polatkan bir başka darağacında idam edilirken gün iyiden iyiye ışımıştı ve saatler 06.15'i göstermekteydi.

Menderes'in son dakikaları

İmralıya gelindiğinde, memleket içinde ve dış basında sıhhî durumu türlü spekülâsyonlara yol açan Menderes, iskeleden konulduğu misafir salonuna kadar çiçek tarhları arasındaki 100 metrelik yolu hiç kimsenin yardımı olmadan rahatça yürümüştür. Ayrıca, misafir salonu ile darağacının bulunduğu yer arasındaki 80 metrelik yolu da, gene aynı rahatlıkla katetmiştir. Hattâ sehpadaki iskemleye bile kendi başına çıkmıştır.

İmralı Adasının etrafında ve içinde Örfi İdare Kumandanlığınca sıkı emniyet tedbirleri alınmıştı. İmralı Adasının etrafında Donanmamıza mensup tekneler, içinde de deniz, kara ve hava askerleri görülmekteydi.

Menderes'e M.B.K.'nin tasdik kararı, kendisine tahsis olunan misafir salonunda tefhim edilmiştir. Cumartesiyi pazara bağlıyan gece saat 01.30'da, Zorlu ve Polatkan için yapılan formaliteler, Menderes için tekrarlanmıştır. Zorlu'dan ayrı olarak Polatkan gibi Menderes de abdest almamış, fakat Menderes, hem Zorlu, hem de Polatkan'dan ayrı olarak mektup yazdırtmamıştır.

Menderes, Egesel'i dinlerken, Polatkan derecesinde olmamakla beraber gene korku ile sarsılmıştır. Fakat zamanla kendisini toparlamıştır. Oturduğu yerde kamburunu çıkararak daha da küçülmüş ve son arzusu sorulduğu zaman bir sigara istemiştir.

Verilen Yenice sigarasını içerken, şunları söylemiştir:

— Dünyadan ayrıldığım şu anda, ailemi ve çocuklarımı şefkatle andığımı kendilerine bildirin. Vatanı ve milleti Allah refah içinde bıraksın.

Menderes, sabaha karşı saat 02.31'de Zorlu'nun ipe çekildiği darağacında asılmak suretiyle idam edilmiştir. Menderesin de, Zorlu ve Polatkan gibi darağacına götürülürken, usule uygun olarak bilekleri arkasına bağlanmıştı.

Sâkıt millêtvekillerinden bir grup Yassıada iskelesinden avcı botlara götürüllürken

Abdullah Aker (sağda) ile Sebati Ataman Yeşilyurt iskelesinde (üstte) ve Kayseri Cezaevine girerlerken (yanda).

Mahkûm milletvekillerinden Necîâ Tekinel diğer bir mahkûma kelepçe ile bağlı olarak Yeşilyurt'a çıkarılıyor.

ki, bu kadar yakınlarımıza sokuluyorlardı!... Derken bir ara, bir tanesi başıma konuverdi!... Ruyamda görsem inanamıyacağım bir şey!... Başımda hâlâ duruyordu. Fakat bende kolumu kaldıracak derman mı var?!... Güçlükle sağ elimi titreye titreye başıma doğru götürmeye başladım. Avımı kaçırmak korkusiyle de kalbim duracak gibi atıyordu! Kolumu büyük bir gayretle kaldırdım. Elimi saçlarımın hizasına götürdüm. Parmaklarımda kalan son gayretle martıyı ayaklarından yakalayıverdim!... Kanadlarını çırpıp kaçmaya uğraşırken aşağıya çektim. Dizlerimin arasında zaptettim!

Muvaffakıyetimin verdiği sevinçle kollarıma, yeniden derman gelmişti! Hemen boynunu kuvvetle büküp boğdum. Sonra tüylerini yoldum. Etini derhal sekize taksim ettik! İki dakika geçmeden martıdan eser kalmadı! Kemikleri bile, dişlerimiz arasında çıtır çıtır kırılarak yendi! Yalnız barsaklarını büyük bir dikkatle kenara ayırdım. Sonra Reynolds'un oltalarını açtım. İğnelerine barsak parçalarını yem olarak takıp denize sallandırdık. Daha beş kulaç bile dibe inmemişti ki, iki oltaya birden iki balık atladı. Heyecanla çektik. Ben bir ringa yakaladım. Reynolds da ufak bir yılan balığı tuttu. Ringayı hemen taksim edip çiğ çiğ yedik. Öbür balığı da ertesi gün için bir kenara ayırdık. Talih bir parça olsun yüzümüze gülmeye başlamış mıydı?...

Kuşla balığı çiğ olarak yememiz, susuzluğumuzu biraz gidermişti. İkisinin de eti taze ve suluydu!...

O günü de böyle atlattıktan sonra dokuzuncu güne başladık. Evvelâ ayırdığımız yılan balığını gövdeye indirdik. Sonra birkaç balık daha yakalamaya çalıştık. Martının barsakları bitinceye kadar üç büyükçe balık avladık! Üç günlük yiyeceğimiz temin olunmuş demekti!...

Onuncu gün tabancamız fena halde pas tuttu. Cherry, sıcağın tesiriyle burnundan çıkan yağ damlacıklarını toplayıp paslanan kısımlara sürüyordu! Fakat bu tedbir para etmez oldu! Silâhımız ateş edemez hale geldi! Zaten işaret fişeklerimizin on beş tanesini kullanmıştık. İlk geceler üçer tane atarken, sonra ikiye indirmiş, daha sonra birer tane ateşlemeye başlamıştık. Böylece, elimizde üç tane kalmıştı. Bu üç taneyi kullanmak ne yazık mümkün olamıyacaktı! Zaten ötekilerin de hiçbir faydası görülmemişti ya! Kimse imdadımıza gelmemişti.

Cherry, pas içinde kalan tabancayı denize fırlatıp attı!

On birinci günün gecesi dehşetli bir fırtına başladı. Gökyüzü kapkara bulutlarla doldu ve birdenbire yağmur boşandı. Hemen avuçlarımızı açtık. Birkaç damla tatlı su yalamak için!... Fakat boşanmasiyle durması bir oldu! Avuçlarımızda kalan birkaç damla tatlı su ancak dilimizi ıslattı!

Fırtına devam ediyordu. İri dalgalar peyda olup üzerimize hücum etmeye başladılar. Birdenbire arkadaki sandaldan bir çığlık duyuldu:

— İp koptu!...

Kauçuk sandallarımızı birbirine bağlıyan ip üçüncü sandaldan kopmuş, Alex' le De Angelis, dalgalar arasında uzaklaşmaya başlamışlardı!...

Hemen ufak kürekçiklerimize sarıldık. Üçüncü sandalın imdadına koştuk. Gece zifirî karanlıktı. Bin güçlükle sandalı yakaladık. İpi tekrar bağladık. Tam o sırada pilot Cherry'nin sandalı, iri bir dalganın tesiriyle tersine dönmez mi!... Cherry, Reynolds, Whittaker denize döküldüler!... Bunları nasıl toplıyacaktık?!...

Üçü de pek bitkin vaziyetteydiler. Derhal imdada koşamazsak boğulacakları muhakkaktı!

— İpleri yakalayın!... diye bağırdık.

Üçü de sandalları birbirine bağlıyan iplere tutundular. Biz de güçlükle yanlarına yanaştık. Tersine dönen sandallarını zorlukla çevirdik. Üçünü büyük bir gayretle içine bindirebildik. Yorgunluktan helâk olmuş, nefes nefese kalmıştık.

Biraz sonra tekrar yağmur başladı. Uzun sürmesi için dualar ettik. Epey uzun yağdı. Mendillerimizi, hattâ gömleklerimizi çıkarıp yağmur altına serdik. Bir taraftan da avuçlarımızda yağmur damlalarını biriktirip içiyorduk. Sonra, ıslanan mendillerimizi ve gömleklerimizi emerek on günlük susuzluğumuzu bir parça olsun gidermeye çalışıyorduk.

On ikinci gün de, ölmeden güneşe kavuştuk. Alex'in, kolunu kıpırdatacak mecali kalmamıştı! Sandalın dibinde ölü gibi yatıyordu. Dayanamıyacağını anladım. Bartek'e Alex'in sandalına gitmesini, Alex'in de benim sandala gelmesini teklif ettim. Ne de olsa ben giyiniktim. Gecenin ayazında Alex'e sarılarak, onu soğuktan biraz olsun koruyabilirdim.

Bu teklifim kabul oldu. Bartek, benim sandaldan çıkıp Alex'in bulunduğu sandala geçti. Sonra, Başçavuşu üç kişi güçlükle kaldırıp benim sandala aldık. Dibine yatırdık.

Gece olunca, Alex'in yanına oturdum. Kolumu beline sardım. Vücudumu titriyen vücuduna yasladım. Biraz sonra zavallının titremesi durdu. Kaç gecedir ilk defa olarak derin bir uykuya daldı.

Ertesi gece de gene aynı şekilde beraber yattık. Gene uyudu. On dördüncü güne çıktığımız zaman, artık konuşacak hali kalmamıştı. Anlaşılmaz mırıltılar halinde ve kaş göz işaretleriyle, öbür sandala geçmek istediğini anlattı. Son dakikalarını yaşadığını tahmin ediyorduk. Arzusunu yerine getirdik. Gene bin güçlükle, üç kişi denize düşürmemeye dikkat ederek öbür sandala naklettik.

O gece erkenden dalmışım. Bir ara, hafif bir haykırış sesiyle gözlerimi açtım.

(Devamı gelecek sayıda)

Ne Diyorlar

NURSEN KARAS (Memur)

İngilizce günlük hayatımıza öyle girmişki... Dinlediğimiz ŞARKILARDA, Sinemada her yerde karşılaşıyoruz. Derslerinizden öğrendiklerimin kıymetini şimdi daha iyi anlıyorum. Metodunuz kendikendine çalışacak talebe psikolojisine göre hazırlanmış....

NÜVİT AŞAR (Talebe)

Hayatta bir kaç defa lisan öğrenmeye teşebbüs edip sükûtu hayale uğrayanlarla, hiç teşebbüs etmemiş olanlara sizin dersleriniz bir doktor reçetesi kadar tesirli ve istenilen evsaftadır....

VEYSEL BEYSEL (Teknisyen)

Enstitünüzün derslerinin kıymetini Almanyaya gelince daha iyi anladım. Buraya gelmek isteyen herkesin Enstitünüzden faydalanıp Almanca öğrenmesi çok isabetli olacaktır....

Sadece yukarıda resimleri ve mektuplarından birer parça bulunan üç kişi değil binlerce Türk münevverinin MÜKEMMEL dediği

FONO
Correspondence Institute

METODU İLE SİZ DE TÜRKİYENİN NERESİNDE OLURSANIZ OLUNUZ EVİNİZDE, KENDİ KENDİNİZE

İNGİLİZCE **ALMANCA** **FRANSIZCA**

Dillerinden birini öğrenip kendinize DAHA İYİ BİR İSTİKBAL hazırlayabilirsiniz. Ücretsiz izahlı broşürümüzü isteyiniz.

FONO İstiklâl Caddesi 213. Kat 4 Beyoğlu - İstanbul

REKLÂM RESİM KONTUARI
İL. 8336-198

ISO-F

Dekolorasyondan zayıflamış saçları kuvvetlendirir, tabii parlaklık verir. Mizanpliyi uzun müddet muhafaza eder. Saçların dökülmesini, kepeklenmesini önler.

Saçlarından şikâyetçi olan bayların da dikkatini çekeriz.

HAYAT - 199

SATIŞ YERİ:
Öz - An Koll. Şirketi, Ordu Caddesi 273/23
Laleli

TÜRKİYE MÜMESSİLLİĞİ:
M. Erol Aktulga, Yeniçeriler Cad. 5
Çemberlitaş Telefon: 22 13 17

Afrikalı Dans Yıldızları

Afrikadaki Mali devletinin milli dans topluluğu büyük bir dünya turnesine çıkmıştır. Bu turne esnasında memleketimize de uğrıyacak olan topluluk Ankara, İstanbul ve İzmirde birer hafta müddetle temsiller verecektir. Başlarında dünyaca tanınmış Afrikalı dansör Sonar Senghor olmak üzere her biri tanınmış 40 solistten müteşekkil Kehribar Sahilleri'nin bu ilgi çekici revüsü, şehrimize 5 ekim tarihinde gelecektir. Büyük bir Tam-Tam orkestrasının iştirak ettiği 40 solistli revünün bir özelliği de bütün dansör ve dansözlerin Müslüman olmalarıdır. «Afrika Milli Revüsü» adını taşıyan bu revünün, dekor ve kostümleri 2.000.000 liraya sigorta edilmiştir. Afrika gelenek ve kültürünü dünyaya tanıtmak amacını güden bu hareketli ve cezip topluluğu bütün dünya basını övmekte, vermiş oldukları temsiller her yerde geniş yankılar bırakmaktadır...

Afrikadaki Kehribar Sahilleri'nin revüsü, çıktıkları dünya turnesinde başarılı temsiller veriyorlar. Fotoğraflarda «Afrika Milli Revüsü»nün Pariste vermiş olduğu temsillerden sahneler ve bir kadın dansöz görülüyor.

AŞK VE TEHLİKE

Oynıyanlar:
ELSA MARTINELLI
ANTONIO CIFARIELLO

FORMA: 6

LUCIA BU SÖZLERİ STEFANO'YA SATICI KIZIN NİŞANLI OLDUĞUNU İMA ETMEK İÇİN SÖYLEMİŞTİ.
— Evlenmek için ısrar edip duruyor ama bilmem! Sen ne yaptın? Nikola ile evlenmek için karar verdin mi? Uzun zamandan beri adam peşinden ayrılmıyor!
— Kimseyi peşimden sürüklediğim yok... Haydi hoşça kal...

— Sabahleyin ters taraftan kalkmış herhalde... Sigaralarınızı alın!
— Teşekkür ederim. Gene görüşürüz...

STEFANO SİGARALARI ALDIKTAN SONRA GENÇ KIZA YETİŞMEK İÇİN LUCIA'NIN ARKASINDAN KOŞTU.
— Buraya beksemiz! Sizi güldürmek için ne yapmalı acaba?

LUCIA YERDEN BÜYÜKÇE BİR TAŞ ALDI.
— Gördüm ya... Kafama atarsan, yere yıkılırım... Kafa tasım paralanır.... Kaatil diye seni de karakol karakol, mahkeme mahkeme dolaştırırlar... Eline kaya parçasını alıp beni tehdid edeceğine biraz tebessüm etsen çok güzel olursun ama...

— Çekilin önümden de gideyim... İşim var.
— Sersemce işlerin daha bitmedi mi?
...allı âşik delikanlı ile ... lâfın yok ...?

— Bilirsin, biz denizde eğlenmek için hiç fırsat bulamayız. Kızkardeşimin beş çocuğu vardır... Benimle ilgilenmek şöyle dursun, başını kaşımaya zaman bulamaz. Bazan böyle fırsat bulup her şeyin acısını çıkarmak isterim.
— Belki haklısın ama benim işim var, gitmem lâzım.

— Canım nereye gideceksen, biraz beklerler herhalde seni... O kadar sabırsız değildirler...
— Çok hazırcevapsın... Gevezeliğini dükkânda da farkettim...

— O satıcı kızın bahsini mi açmak istiyorsun şimdi... Boşver canım! Ben şimdi sizinle konuşmak istiyorum... Hem biliyor musunuz, tipiniz ablamın hoşuna gider.
— Bahsettiğiniz kızkardeşiniz, beş çocuğunuzla sizi bekliyen karınız olsa gerek!

STEFANO KIZI KOLLARININ ARASINA ALMAK İSTEDİ. FAKAT LUCIA TAŞI KALDIRDI, DELİKANLININ AYAĞINA ATIVERDİ. HEMEN UZAKLAŞMAK ZORUNDA KALAN STEFANO BİR MÜDDET YÜRÜRKEN TOPALLADI.

KÖYDE ÇOCUKLARIN AYAKKABI GİYMESİ HAKİKATEN PEK LÜKS SAYILIRDI AMA, KÜÇÜKLERİN BAZI OYUNLARI OYNARKEN AYAKKABIYA İHTİYAÇLARI DA YOK DEĞİLDİ. MESELÂ BİR MİDYE KABUĞUNUN ALTINA BİRAZ BARUT KOYARLAR VE SONRA AYAKKABI İLE KABUĞUN ÜZERİNE VURURLARDI. MİDYENİN ALTINDA SIKIŞAN BARUT DA HAFİFÇE İNFİLÂK EDERDİ.

Hafif Batı Müziği

HAZIRLIYAN : ALTAN SÖNMEZ

İngiliz müzisyen evindeki Amerikan barda çok sevdiği rakıyı içerken misafiri Miss Mildred Ireland ve tercümanı Yalçın Tuncer gitar melodileri çalıyor...

İstanbul Radyosunda yapmış olduğu programlarla hayli ilgi toplıyan İngiliz piyanisti Smithson şimdilik İstanbuldan ayrılmak niyetinde değil. Müzik ve beste için dünyanın en güzel yeri İstanbuldur, diyen sanatçı yukarıda radyoda bundan evvel yaptığı programda ve çok sevdiği Bebek'teki evinde piyano çalarken görülüyor.

POPÜLER şarkılardan çoğu aslında Fransız veya İtalyan menşeli olduğu halde İngilizce söyleniyor. Fakat bu şarkılarda gene de geldiği memleketi hatırlatan birkaç kelime bulmak mümkündür.

«Auf Wiederseh'n», «Arivederci Roma» bunların tipik örnekleri idi. Her ikisi de çok meşhur olup, metinleri İngilizce olduğu halde birincisi Alman, ikincisi İtalyan şarkısıdır.

Umumiyetle görüyoruz ki günden güne artan yabancı şarkılar ve baş döndürücü süratle yükselen Batı müziği şarkıları, Amerikada ve İngilterede türeyen bu modayı dünyanın hemen hemen her tarafına yaymakta âdeta yarış ediyorlar.

Seyahat kolaylıkları, turizm ve radyo, televizyon yayınları, yabancı bir şarkının diğer memleketlerde kolaylıkla tanınmasını sağlamaktadır.

Umumiyetle memleketimize gelen turistler burada kaldıkları çok kısa zaman içinde «Canım, Efendim, Nasılsınız» gibi kelimeler öğrenmektedirler. Bu kelimelerle memleketlerine döndükleri zaman hâtıralarını tazelemekte ve bunları her vesilede kullanmaktadırlar. Uzun müddetten beri memleketimizde bir vazife ile bulunan piyanist John H. Smithson milletçe giriştiğimiz büyük turizm kampanyasına, içinde Türkçe kelimeler bulunan besteleri ile katılmıştır. Besteleri tam bir pavyon müziği havasında olan bu parçalar, kolaylıkla hâfızada kalacaktır.

Smithson, Bebekteki bir koru içinde bulunan evinde yapmış olduğu bu bestelerini hafif Batı müziği severlerine duyurmak için radyoda bir de program yapmış. Yakında hazırlıyacağı ikinci bir programla da en yeni parçalarını dinleyicilerine tanıtacaktır. Biz arzu ediyoruz ki bu güzel parçaları memleketimizdeki amatör veya profesyonel bütün müzik toplulukları repertuvarlarına alsınlar.

DÜNYAYI DOLAŞAN ŞARKI

Ünlü caz piyanistimiz İlham Gencer senelerdir Batı müziği çalışmalarına bir yenisini ekledi. Piyanoda fevkalâde parmaklara sahib olan değerli müzisyen son günlerde güzel bir parça besteledi. Türkçe ismi «Dünyayı Dolaşan Şarkı. Biz de dünyayı dolaşmasını temenni ettiğimiz bu güzel parçayı Türk basınında ilk defa neşrediyoruz.

The Song that goes around the world
It comes to you from İstanbul.
It brings my love to you,
Only you, only you.

The world is mine and mine alone
My love is yours and yours alone
The Song that goes around the world
Will bring my love to you...

MERHABA

Söz ve Müzik :
JOHN H. SMITHSON

Merhaba, that's the thing that you say.
Merhaba, any time of the day.
Remember in the friendly style,
You just say hello,
And give a big smile.

Merhaba, as you walk down the street.
Merhaba, it's the way that you greet.
Friends and neighbours, all alike,
Say when you meet it is polite to shout a merhaba.

..... MERHABA .....

Kireç Badana devri geçti...

Şimdi;

ÇBS
PLASTİK BADANA BOYASI ile

yuvanızı güzelleştirebilirsiniz.

- Fevkalâde cazip pastel renkler.
- Su ile yıkanır.
- Ekonomik.
- Çatlamaz,
- Yüksek kalite
- Bu plastik boyayı kendiniz kullanabilirsiniz.

Broşür isteyiniz.

İL - 8535 - 204 İLANCILIK

ÇAVUŞOĞLU BOYA SANAYİİ Galata Fermeneciler Cad. 56-58 İstanbul Tel: 44 13 11

Yeşil Ayakkabılı Kız

ÇIKAN KISMIN ÖZETİ: Hamburg civarındaki bir kliniğin başhekimi olan Dr. Kielegger, günlük mesaisini bitirmiş, evine gitmek üzere geceyarısına doğru otomobiline binmiştir. Şehre doğru ilerlerken diğer bir arabanın son süratle yanından geçerek, önde giden bir taksiye olanca hızıyle bindirdiğini görür. Hemen arabasını durdurarak vaka yerine koşar. Yaşlı şoförü tedavi ettikten sonra gözüne arka kanepeye sıkışmış, yarı baygın bir kız ilişir. Ayaklarında yeşil iskarpinler vardır. Ağır yaralı olan kıza ameliyat yapmak icab etmektedir. O sırada yetişen cankurtaran arabası ile kızı kliniğine götürür.

YAZAN: HANS R. ENGELMANN
ÇEVİREN: ERİ IŞIL

2

NÖBETÇİ doktor Toni Frede masasının başına oturmuş, yeni hastaların kaydını yapıyordu. Dr. Kielegger'i görünce:

— Bu hanımın kim olduğunu bilmeden kayıt fişini nasıl dolduraym? diye sordu.

— Ben de fazla bir şey bilmiyorum. Delinin biri son süratle gelerek evvelâ taksiye, ondan sonra da bana kasten çarptı. Her şey o kadar süratle cereyan etti ki arabanın numarasını bile alamadım... Hastamız nasıl?

— Biraz evvel bir kramp geçirdi.

— Tabiî, beyne tazyik var. Başındaki yaradan başka bir şey buldunuz mu?

— Ehemmiyetsiz birkaç sıyrıktan başka bir şey bulamadım.

— Röntgen alındı mı?

— O kadar kısa zamanda ona daha vakit bulamadık. Fakat Dr. Klein şimdi o işle meşgul.

— Ameliyatta bana kim asiste edecek?

— Hemşire Brigitte. Bir başkası onun yerine gece hemşireliğini üzerine alacak. Dr. Blömer birkaç dakika sonra burada olur. Dr. Willinger zaten hastanede yatıyor, onu da uyandırdım. Bir de ben... Hemşire Anna'yı unutuyordum, o da Brigitte'ye yardım edecek.

Dr. Kielegger rahatlamıştı. Kendisine alışık olmıyan hemşireler ve asistanlarla ameliyat yapmaktan nefret ederdi. Halbuki Dr. Toni Frede'nin saydığı kimseler kendi ameliyat ekibiydi.

Bu sırada kapıya vuruldu. İçeriye giren adam kendisini polis cinayet masası muavini Schrödar diye takdim etti. Elinde şık bir kadın çantası taşıyordu. Çantanın rengi taksideki meçhul kızın ayakka-

HERKESİN BEĞENDİĞİ İÇKİ

bir parça buz
bir dilim limon
ve
CINZANO
VERMUTU

TBB - 1718 - 191

bısının aynıydı. Bir tarafında derin bir çizik vardı.

Dr. Kielegger cinayet masası lâfını işitince şaşırdı:

— Cinayet masası mı? Ne münasebet?

— Polis bu çarpışmanın bir kaza olmayıp kasit olduğunda sizinle hemfikir. Buna cinayet teşebbüsü de denilebilir. Tabiî bu işe de cinayet masası karışır.

— Hastamın kim olduğunu öğrendiniz mi?

— Hayır. Bu çantayı takside, kanepenin altında bulduk, fakat içinde kızın hüviyetini gösterecek hiçbir kâğıt yok. Buyrun doktor bey, kendiniz de bakın.

Dr. Kielegger çantayı aldı. Son derece ağırdı. Açıp bakınca, dudak boyası, pudra, tarak, ayna ve yan gözde bir sürü elli marklık buldu. Çantanın en dibinde bir erkek mendiline sarılmış bir tabanca vardı. Dr. Kielegger'in gözünde genç kızın hayali canlandı. Onu takside baygın bir vaziyette bulduğu zaman ne kadar güzel ve zavallı bir hali vardı. Kielegger şimdi onu hatırlıyarak:

— Fakat bu... bu nasıl olur? diye sordu.

Doktorun mimik ve hareketlerini alâkayla tetkik eden cinayet masası memuru cevap verdi:

— Bu kız kim olursa olsun, her şeye hazırlıklı olduğu aşikâr. Üzerinde bize ip ucu verebilecek bir şey buldunuz mu?

Dr. Frede başını salladı:

— Zannetmiyorum. Fakat her ihtimale karşı başhemşireye bir daha sorun. Bu koridorun nihayetinde, soldan bir evvelki kapı.

Memur çantayı aldı ve teşekkür ettikten sonra çıktı.

Dr. Kielegger:

— Şimdi ne yapacağız? diye sordu.

— Röntgenleri bekliyoruz. O zamana kadar birer kahve içelim.

Kahveleri içtikleri sırada Dr. Klein henüz ıslak olan röntgen filimlerini getirdi. Kielegger onları ışığa tuttu ve alnını buruşturarak dedi ki:

— Manzara pek fena, kötü bir kırık.

Dr. Frede kalemin uciyle içeri doğru kıvrılmış olan bir kemiği gösterdi.

— Evet, ben de zaten orasını kastediyorum. Eğer bir kanama varsa buradadır.

— Kemiği mi deleceğiz?

— Evet. Ufak bir madenî levha koymamız icabedecek. Fakat asıl tehlike, kanamadan mütevellit tazyikte.

— İnşallah asıl merkez hasara uğramamıştır.

— Maalesef bu da imkân dahilindedir.

Toni Frede kahvesinden bir yudum daha alarak:

— Ben şimdi madenî levhayı tedarik edeyim, dedi. Siz ameliyattan evvel kızı bir daha görmek ister misiniz?

— Fena olmaz. Ameliyathane hazır mı?

— Hazır. Hasta on dakika sonra ameliyat masasının üzerinde olur.

■

Kielegger on dakika sonra ellerini yıkıyordu. Hemşire Anna'nın kendisine uzattığı lâstik eldivenleri giydikten ve yüzüne ağziyle burnunu örtecek şekilde bir tülbent bağladıktan sonra ameliyathaneye girdi. Hasta, masanın üzerine yan yatırılmış ve üstüne beyaz bir örtü örtülmüştü. Narkozitör olan Dr. Willinger hastanın başı ucundaki yerini almıştı. Bütün ameliyat ekibi hazır vaziyette bekliyordu.

Dr. Kielegger kendisine asiste edecek olan hemşire Brigitte'ye baktı. Brigitte'nin gözleri gülümsüyor ve ona cesaret veriyordu. Kielegger:

— Başlıyalım, diye emir verdi.

Ameliyat muvaffakıyetle sona erdiği zaman saat sabahın dördüydü.

■

Hemşire Anna'nın gözlerini açar açmaz ilk hareketi gece dolabının üzerindeki kol saatine uzanmak oldu. Saat onu gösteriyordu. Anna gerilerek odada bulunan ikinci yatağa baktı. Brigitte hâlâ uyuyordu. Anna onu uyandırmaya kıyamıyarak eline bir kitap aldı ve yatağın içinde okumaya başladı.

Anna, siyah saçlı, kara gözlü, güzelce bir kızdı. Brigitte'nin aksine, neşeli ve canlı bir karaktere sahipti. Buna rağmen iyi anlaşıyorlardı. İkisi de bu hastane kurulduğundan beri burada çalışıyorlar ve kendilerine ayrılan odada beraber yatıyorlardı.

Saat on buçuk olup da Brigitte uyanmayınca Anna ona seslendi:

— Brigitte! Kalk artık.

Brigitte yavaş yavaş gözlerini açtı, gerildi ve:

— Saat kaç? diye sordu.

— On buçuk.

— Ne diyorsun! Hani başhemşire bizi yedide uyandıracaktı?

— Başhemşire yedide geldi ve Dr. Kielegger'in uyandırılmamız için emir verdiğini söyledi. Fakat sen öyle derin uykudaydın ki, duymadın. Hem sana bir şey söyliyeyim mi? Sen uykuda konuşuyorsun.

Brigitte şaşırmıştı:

— Konuşuyor muyum?

— Evet. Dr. Kielegger'e tutkun olduğunu zaten çoktan anlamıştım ama, bunu senin ağzından hiç işitmemiştim.

Brigitte evvelâ:

— Benimle alay ediyorsun! diye parladı, fakat hemen yumuşayarak ilâve etti:

— Ne söyledim?

— Mantığın kabul etmek istemediği, fakat tahteşşuurda yerleşmiş olan arzular ruyada ifade edilir.

Brigitte yastığını kaparak arkadaşının başına fırlattıktan sonra kalktı ve:

— Hava çok sıcak, seninle yüzmeye gidelim mi, yoksa başka bir programın var mı? diye sordu.

(Devamı gelecek sayıda)

REKLAMCILIK - 1806 - 205

Yemeklerinizde aradığınız lezzet ve nefaseti...

MORAN - A 409

Ancak, UFA NEBATİ MARGARİNİ kullanarak bulabilirsiniz.
Çünkü UFA NEBATİ MARGARİNİ büyük bir itina ile hazırlanan saf, vitaminli, besleyici ve leziz bir mutbak margarinidir.
UFA NEBATİ MARGARİNİ ile pişen

Yemekleriniz daha da Lezzetlidir

Ufa Nebati Margarini Cuma Fabrikaları Mamulâtıdır

Ankara Makarna Un ve İrmik Fabrikaları
Nuh Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi
İstanbul Tel : 22 10 72 Ankara Tel : 11 23 95

İNGİLTERENİN YENİ ROCK'N ROLL KIRALI FİLİM ÇEVİRİYOR

Cliff Richard

Şimdiye kadar söylediği şarkılarla bir altın, yedi gümüş plâk mükâfatı alan şarkıcı henüz 21 yaşında

EDİBE DOLU
Londradan yazıyor

Işığın Hikâyesi

AFRİKA YERLİLERİ
odun alevlerinin ışığında geceyi geçirirler...

GÖÇEBE KAVİMLER
toprak kaplarda yaktıkları zayıf ateşle çadırlarını aydınlatırlar...

ESKİMOLAR
balık yağı yakan hususi lâmbalar kullanırlar

JAPONYADA
renkli kâğıt fenerler bugün dahi bazı evlerde kullanılmaktadır...

BUGÜN
modern şehirlerin ışığı elektrik ışığıdır

HAVA ALANLARINDA
gecenin karanlığında uçaklar elektrik ışığı sayesinde inip kalkıyor...

Elektrik Işığının 1 numaralı temsilcisi

GENERAL ELECTRIC

AMPULÜ

BOL IŞIK VERİR - FAZLA DAYANIR

Haberler

● **Lana Turner'in kızı Cheryl Crane son zamanlarda bir türlü polislerin elinden kurtulamıyor. Henüz yirmi yaşında bile olmıyan bu genç kız, şimdi de büyükannesinin apartımanında iki kız arkadaşiyle içki içip sarhoş olurken yakalanmış ve tevkif edilmiş. Lana Turner kızının kurtarılması için tek çare olarak psikolojik tedaviyi uygun buluyor.**

● Hollywood'dan gelen son haberlere göre Twentieth Century-Fox film şirketi Liz Taylor'a, «Kleopatra» filmini tamamlamadıkça para ödememeyi kararlaştırdı. Hattâ bu yüzden Eddie Fisher - Liz Taylor çifti geçen bahar Hollywood'da beğendikleri villâyı satın alamadılar.

● **Son günlerde Marilyn Monroe'nun Frank Sinatra ile görünmesi Hollywood'un başlıca dedikodusu haline gelmiştir. Bu iki artist ilk olarak, Tony ve Janet Curtis çiftinin onuncu evlilik yıl dönümünü kutlamak için verdikleri partide beraber görülmüşler ve bütün davetlilerin dikkatini çekmişlerdir. Geçenlerde de Las Vegas'taki «Sands» oteline bera-**

● Natalie Wood ile Bob Wagner ilk kavgalarını geçen gün davetli oldukları bir partide, herkesin gözü önünde yapmışlar ve derhal ayrılmak için mahkemeye başvurmuşlardır.

● **Geçen sene Yunan veliahdı Prens Konstantin ile aşk macerası dillere destan olan ve bir aralık kendisi ile evlenebilmek için Yunanistan tahtından vazgeçecek derecede prensin başını döndüren Yunan sinema yıldızı Aliki Vuyulaki, Roma'ya gitmiştir. Roma'da İtalyan prodüktörleri ile temaslarda bulunarak orada çevrilecek filimlerde rol arıyan Aliki'nin Yunan polisi tarafından Yunanistan'ı terke icbar edildiği söylenmektedir.**

● Londra'da bir basın toplantısı yapan William Holden, Avrupa'daki enternasyonal filim festivallerinde kasten kötü Amerikan filimlerinin gösterildiğini ve böylece Amerikanın aleyhinde sistemli bir propaganda yapıldığını iddia etmiştir. Değerli aktör, bu iddiasından sonra Amerikalı prodüktörlere, Amerikanın kalitesiz filim yapmadığını ispat etmesi

FİLİMDE — Genç İngiliz şarkıcısı Cliff Richard'ın ilk filmi «The Young Ones» (Genç Olanlar) ın bir sahnesi. Sağında Carole Gray, solunda Pamela Hart görülüyor.

İNGİLİZLERİN son rock'n roll ilâhı Cliff Richard ilk müzikal filmi «The Young Ones» (Genç Olanlar)'ı Associated British Şirketi adına yapıyor.

Daha ilk filmi «Serious Charge» da söylediği «Livin' Doll» şarkısiyle birden günün meşhur şarkıcıları arasına giren ve aynı isimli plâğının bir milyondan fazla satış yapması sebebiyle altın plâk mükâfatını kazanan Cliff Richard çok kısa zamanda kızların bir numaralı sevgilisi olmuştu. Hemen hemen her yeni plâğının satışı 250 bini aşıyor ve ona yeni gümüş mükâfatlar kazandırıyordu. Şimdiye kadar yedi gümüş disk almıştır. Halen gece klüpleri ve televizyondaki programlarına ek olarak Elstree Stüdyosunda renkli ve cinemascope, tamamen müzikal bir filim olan «The Young Ones» da zengin bir babanın, Robert Morley'in, rock'n roll düşkünü rolünü oynıyan genç şarkıcının partneri, «West Side Story» nin başarılı aktrisi Carole Gray'dir.

Filmin iç sahnelerinin hazırlandığı stüdyoya gittiğim zaman Cliff Richard'ı Miss Gray ile bir köşede konuşurlarken gördüm. Gelecekteki bir aşkı ima eden bazı fısıltılar kulağıma çalınmıştı. Fakat, «Cliff ile çok iyi arkadaşız» diyen güzel, Güney Afrikalı yıldız, konularının daima «Shadows» isimli orkestrasiyle Güney Afrikadan henüz dönmüş olan Cliff Richard'ın memleketine ait hâtıralarının anlatılmasından ibaret olduğunu ilâve ediyor. Genç şarkıcı ise, «Carole'u arkadaş olarak çok takdir ediyor, sanatımda ilerlemek istiyorum ve şimdilik evlenmeği düşünmüyorum» diyor.

Henüz yirmi bir yaşında, ünlü, zengin ve birçok kızların ruyasını dolduran Cliff Richard'ın çocukluğunda en çok zevk aldığı iki şey vardı: Spor ve tiyatro. Semtinin futbol takımında oynar, sahneye çıkardı. İşte bu sahneye çıkışlarından birinde söylediği şarkıyla dikkati çeken ve ondan sonra dev adımlarla şöhret yolunda ilerliyen mahcup ve çocuksu, «içli sesli» Cliff Richard'ın şimdilik bir arzusu var: «The Young Ones» ı tamamladıktan sonra Avustralya, Yeni Zelânda ve ikinci defa bir Amerika turu yapmak ve çok sevdiği annesinin rahat ve zengin bir eve sahib olmasını temin etmek. Cliff Richard'ın annesine düşkünlüğü, bir otomobil alacak parayı elde edince, kendisinden evvel annesine bir araba satın almasından anlaşılıyor...

GİTARI İLE — Cliff Richard halen çevirmekte olduğu müzikal filimde bol bol şarkı söyleyip gençliğe hitap ediyor...

SEVGİLİSİ — Cliff, «Henüz evlenmeyi düşünmüyorum» diyorsa da yukarıda resmini gördüğünüz rol arkadaşı Carole Gray'le sıkı fıkı dost...

filim festivalleri tertib etmelerini tavsiye etmiştir.

● **Şarkıcı yıldız Dinah Shore ve Hollywood'un yakışıklı erkeklerinden George Montgomery uzun müddettir arzu ettikleri şeyi yaptılar. Bu, iki hafta süren tatillerini New York'ta geçirmekti. Şimdi her ikisi de Hollywood'a dönmüş bulunuyor.**

● Rosanno Brazzi'nin karısı son günlerde bir hayli kilo kaybetmesine rağmen görünüşünde bir değişiklik elde edemedi. Hâlâ normalin üzerinde bir şişmanlığa malik.

● **Hollywood'un en gözde bekâr erkeği olarak sarışın Troy Donahne gösteriliyor. Geçenlerde Troy'un bulunduğu partideki genç kadınlar onunla dansedebilmek için âdeta birbirleriyle yarış ediyorlardı. Genç yıldız henüz evlenmekten bahsetmiyor.**

● Evlenmelerinin üzerinden çok uzun zaman geçmesine rağmen Sandra Dee - Bobby Darin çiftinin geçinemedikleri söyleniyor. Sarışın Sandra Dee'nin bu evlilikten beklediğini bulamadığı muhakkak gibi.

BİRLİKTE OYNUYORLAR — Cliff Richard ve Carole Gray «The Young Ones» ın çekilişi sırasında. İki yıldız da birbirlerinden fazlasiyle hoşlanıyor olmalı ki daima beraber görülüyorlar. Yalnız 21 yaşındaki Cliff Richard bunu şiddetle reddetmektedir.

MUCİZE YARATAN ELLER: 13

İSVİÇRE YAHUDİLERİ KABULE HAZIR...

O gün Kersten için çok sevinçli bir gündü. Almanya kabul edecek olursa İsviçrenin 20.000 Yahudiyi kabule hazır olduğunu öğrenmişti. Acaba Gestapo şefi Himmler buna muvafakat eder miydi?...

YAZAN : JOSEPH KESSEL
ÇEVİREN : SÜREYYA S. BERKEM

Heinrich Himmler maiyetiyle birlikte Kıral Heinrich Müzesini ziyaretten çıkarken.

VERİLEN bu katî söze rağmen Kersten 8 kasımda Wentzel'in asılmış olduğunu öğrendi. Çok üzüldü, hiç düşünmeden Reichsführer'in odasının kapısını şiddetle açıp içeri girdi ve hiddetten yumruklarını sıkarak:

— Demek siz insana böyle söz verirsiniz? diye çıkıştı. Doğrusu büyük bir Alman liderinin şerefiyle pek mütenasip!

Himmler'in omuzları düştü, dudakları titremeğe başladı. Sevgisine ve güvenine muhtaç olduğu bir adama karşı yalancı mevkiine düşmeğe tahammülü yoktu:

— Inan bana, dedi, hiçbir şey yapamazdım. Hitler onun asılmasını ısrarla emrediyordu.

Kersten çıkmak için arkasını döndü. Himmler:

— Yok... Yok... Gitme. Beni dinle! diye bağırdı.

Fakat Kersten oda kapısını şiddetle kapayıp dışarı çıktı. Brandt'ın odasına gitti. Hikâyeyi dinliyen Brandt, Himmler'i müdafaa etti:

— Unutmayınız ki Hitler, yapılan suikast teşebbüsünde Wentzel'in de ilgisi olduğuna inanmaktadır. Böyle bir durumda Himmler ne yapabilirdi?

Sonra da acı bir gülümseme ile ilâve etti:

— Şu bizim küçük klüpte işlerin nasıl yürütüldüğünü yeter derecede öğrenmiş bulunuyorsunuz!

Kersten'in hiddeti geçti. Tekrar Himmler'in yanına gitti. Bu sefer sükûnetle dedi ki:

— Wentzel meselesinde verdiğiniz sözü Hitlerin müdahalesi yüzünden tutamadığınıza eminim. Çünkü o iş sizin tesiriniz dışında idi. Fakat kendi nüfuz daireniz içindeki işlerin tabiî böyle olmaması lâzım.

Himmler:

— Evet, dedi, ne istersen yaparım. Yemin ediyorum.

50 Norveçli öğrenci ile 50 Danimarkalı polisi derhal, şayet Isveç hükümeti kabul ederse 3000 Holândalı, Fransız, Belçikalı ve Polonyalı kadını da serbes bırakacağına dair söz verdi. Aynı zamanda İskandinavyalı bütün esirlerin Müttefik hava kuvvetlerinin tesir sahası dışında bir kampa nakledilmelerini de kabul etti.

O gün Kersten için çok sevinçli bir gündü. Ama o, bunlarla yetinmiyordu. Almanya kabul edecek olursa Isviçrenin 20.000 Yahudiyi kabule hazır olduğunu öğrenmişti. Acaba Himmler buna muvafakat eder miydi?

Himmler bu sualden âdeta korkmuştu:

— Böyle bir şeyi hatırınızdan bile geçirmeyiniz, dedi, Hitler beni hemen oracıkta asıverir!

Fakat Kersten yalvarmaya devam edince şöyle bir anlaşmaya varıldı:

— Size ancak 2000 Yahudi verebilirim. Haydi en fazla 3000 olsun. Daha çoğunu istememenizi de rica ederim.

Aradan iki ay geçtiği halde, Himmler verdiği sözü unutmuşa benziyordu. Derken bir gün, bir kampta tutuklu bulunan 2700 Yahudinin gaz odalarına ve ölüm fırınlarına nakilleri hakkında emir çıktı. Trenler bu zavallılarla doldurulmuş, konvoy subayı da son emri alıp trenleri hareket ettirmek üzere Himmler'in karargâhına gelmişti. Haberi bildiren Brandt'a Himmler sordu:

— 2700 mi dediniz?

Bu adet onun hâtırasını tazelemiş olacaktı ki birdenbire:

— Tamam, dedi, şimdi bu trenler Doğuya gidecek yerde Isviçre hududuna gitsin. Isviçre hükümetine, Gestapo'ya ve demiryolu idaresine haber veriniz. Bizim hudut muhafızlarını da keyfiyetten haberdar ediniz.

Memnuniyetini ifade eden bir tavırla başını sallıyarak devam etti:

— 2700 adet! Insan zanneder ki kasten yapılmıştır bu! Ne çok az, ne de çok fazla. Sevgili doktorumuzun kaprisini tatmin edecek bir miktar!

Evet, bu kapris; erkek, kadın ve çocuk 2700 iskelet haline gelmiş biçarenin hayvan nakline mahsus vagonlardan Isviçre hududunda inip hürriyete kavuşmalarını sağlamıştı! Gaz odalarına tıkılacak yerde SS bölüğü tarafından karşılanmışlar, selâmlanmışlar ve Alman hududundan merasimle Isviçre toprağına geçirilmişlerdi. Orada da Kızılhaç hemşireleri tarafından hem güler yüzle, hem de göz yaşlariyle karşılanmışlar, hayata yeniden doğmuşlardı.

«İNSANLIK NAMINA BİR KONTRAT»

Almanya'nın etrafındaki kıskaç daraldığı nispette Hitler'in delilikleri de artıyor ve hudut bilmiyordu. Amerika Birleşik Devletleri Haber Alma Teşkilâtının öğrendiğine göre, Hitler'in deliliği o dereceye varmıştı ki Himmler'e: «Düşman, temerküz kamplarının sekiz kilometre yakınına yaklaşır yaklaşmaz bunlar derhal dinamitle havaya uçurulmalıdır.» emrini vermişti. Bu kamplarda 800.000 esir bulunduğu için Amerikalılar Isveç'e müracaatla bu faciayı önlemeye çalışmalarını istedi. Isveç hükümeti de bu hususta Kersten'den yardım istedi. Kersten artık Isveç'e sık sık gidip gelebiliyordu. Bir gün, masaj esnasında Himmler'e:

— Müttefikler yaklaşınca temerküz kamplarını havaya uçurmak emrini aldığınız doğru mudur? diye sordu.

Reichsführer cevap verdi:

— Evet, doğrudur. Eğer biz harbi kaybedersek düşmanlarımız da bizimle beraber ölmelidir.

Kersten dedi ki:

— Mazideki Büyük Almanlar asla böyle bir harekete girişmezlerdi. Bugün en büyük Alman lideri sizsiniz. Şimdi Hitler'den daha kuvvetlisiniz. Memleketiniz çökmek üzere bulunuyor. Ordularınız her tarafta yenilmekte. Generaller hiçbir şey yapamazlar. Geriye kalan kuvvet sadece SS polis kuvvetidir.

Himmler cevap vermedi. Kersten'in sözlerinin doğru olduğunu kendisi de biliyordu. Fakat liderliğin bütün mesuliyetini kendi üzerine almak onu âdeta korkutuyordu. Kersten devam etti:

— Âlicenap olmalısınız.

Himmler şu cevabı verdi:

— Bundan dolayı bana kim teşekkür edecek? Hiç kimse!

Doktor Kersten hiç düşünmeden:

— Tarih! dedi. Hem, 800.000 hayat kurtarmanın mânevi zevki yetmez mi?

Himmler omuzlarını silkince Kersten ısrar etmedi. Fakat aynı mevzua ertesi gün tekrar döndü. Bir gün sonra bunu gene kurcaladı. Brandt da, Berger de, Schellenberg de Kersten'in teşebbüsünü destekliyorlardı.

Nihayet, 12 mart 1945 te Himmler, Brandt ile Kersten'in huzurunda, kendi eliyle harbin en mühim vesikalarından birinin müsveddesini kaleme aldı. «İnsanlık adına bir kontrat» başlığını taşıyan bu vesikanın önemli noktaları şunlardı:

1) Temerküz kampları dinamitlenmiyecektir,

2) Bundan sonra bir tek Yahudi bile öldürülmiyecektir,

3) Isveç, istediği Yahudiye posta paketleri gönderebilecektir.

Vesikayı önce Himmler, sonra da Kersten imzaladı.

ARMAGEDDON'DA BİR TOPLANTI

Birkaç gün sonra Kersten bu çok önemli haberi Stokholm'a götürdü ve ilâve etti:

— Ben aynı zamanda Dünya Yahudi Kongresi'nin bir mümessilini Himmler'le görüşmek üzere Berlin'e götürmeğe de mezun bulunuyorum.

Sandalyesinden fırlıyan Isveç Dışişleri Bakanı Christian Gunther:

— Işte bu imkânsız, diye bağırdı, biliyorum, siz Mucize Doktor'sunuz, fakat bu sizin için bile imkânsızdır.

Halbuki hiç de imkânsız değildi. Kazandığı büyük zaferi taçlandırmak istiyen Kersten, 5000 Yahudinin daha serbes bırakılmasına Himmler'i ikna etmişti. Bu sefer, bunların serbes bırakılması meselesinin teferruatını görüşmek üzere Himmler'den bir Yahudi mümessili getirilmesine müsaade etmesini istemişti. *(Sonu gelecek sayıda)*

Hususi muhabirimiz, turizm elçilerinin Londrada bıraktıkları intibaları anlatıyor

Meral Dayıgil, Fatma Sever ve Algın Bükey, kendilerini Londraya getiren uçaktan inerken Hayat objektifi karşısında. Kızlarımız burada sıcak bir kabul gördüler.

ÜÇ GÜZEL KIZ

Türk Turizm Elçileri Londra'da

YAZI VE FOTOĞRAFLAR: EDİBE DOLU

31 ağustosta Londraya bir Swissair uçağı üç güzel Türk kızı getirdi. Bunlar, hemen hemen her gün Londraya gelen Türklerden farklıydılar. Millî kıyafet giymişlerdi ve buraya Swissair şirketi ile Dışişleri Bakanlığımızın müştereken hazırladıkları bir programa uyarak, Türkiyeye turist celbetmek için gelmişlerdi. Londra üçüncü duraklarıydı ve Avrupanın daha birçok belirli büyük şehirlerine gideceklerdi.

Londra Hava Alanına indikten sonra BBC'nin İngilizce ve Türkçe spikerlerine mülâkat vermek için alanın konferans salonuna doğru ilerlerlerken bir yolcusunu karşılamağa gelmiş olan, «Ne kadar güzel ve renkli elbiseler» diyerek onların milliyetlerini öğrenmekten kendini alamıyan Mrs. Walter gibi herkesin dikkatini çektiler.

Bu ziyareti İngiliz basınının belirli turizm yazarları ile seyahat acentaları ileri gelenlerine duyurmak için Londra Büyükelçiliğimizde tertiplenen kokteyl partiye gelenlerin bu gezi hakkındaki fikirlerini öğrenmek istedim. «Travel Trade Gazette» in ünlü turizm yazarı Mr. Robin Dewhurst: «Bilhassa yaz tatillerini sıcak ve güneşli memleketlerde geçirmeği âdet edinen İngiliz turistler için Türkiye henüz revaçta değildir. Türkiye hakkında fazla bilgiye sahib olmadıkları gibi yolculuk da pahalıdır. Fakat bugün Yunanistana kadar uzanan turistlerimizin en geç iki yıl sonra memleketinize de çokça gitmeğe başlıyacaklarına inanıyorum. Bu kısa gezi romantik havalı memleketiniz için iyi bir propagandadır» dedi.

Lufthansa Hava Yollarından, Kont unvanı olduğu halde kullanmıyan Mr. Thomas de Marffy-Mantuano yarı Türkçe, yarı İngilizce: «Bu geziyle evvelâ bizim dikkatimizi çekmiş oldunuz. Bu, memleketiniz için faydalıdır. Biz, bütün beynelmilel hava yolları, her geçen gün uçacak yeni ufuklar arıyoruz. Dünya efkârının yeni diyarlar tanıma ve görme arzusu her gün bir az daha artıyor. Sizin turist almağa, bizim turist göndermeğe ihtiyacımız var. Çok iyi bildiğim memleketinizde maalesef otel dâvanız henüz tam olarak halledilmemiştir, yoksa bir Uludağ, bir İzmir vs. ile dünyanın turistini çekmeniz işten bile değildir. Yeter ki otelleriniz olsun!» diyordu.

Konuşmamızı dikkatle dinliyen SAS'ın Londra Şubesi Müdürü Mr. St Croix: «Büyükadayı unutuyor musunuz?» dedi.

Milli kıyafet giymiş olan kızlarımıza Londralı bir trafik polisi yol verirken.

KARİKATÜR

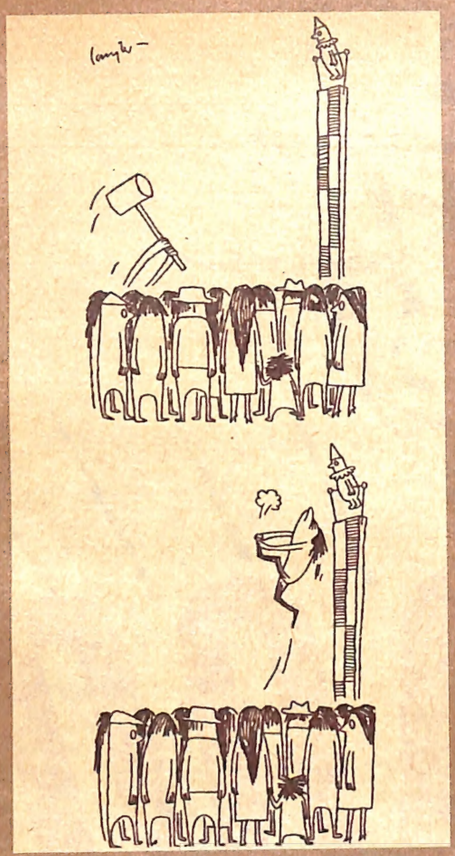

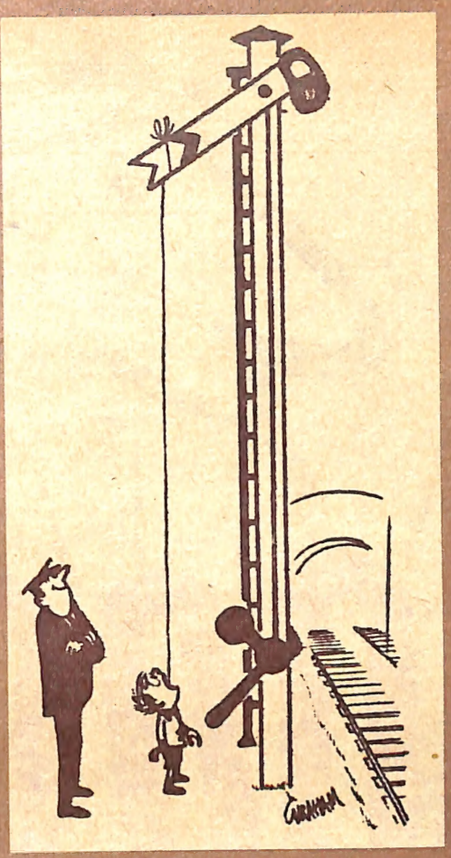

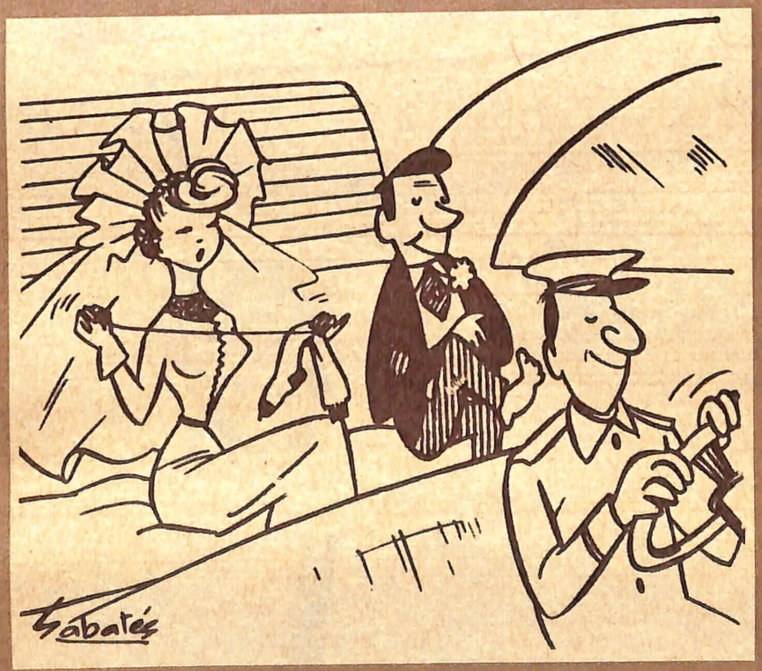

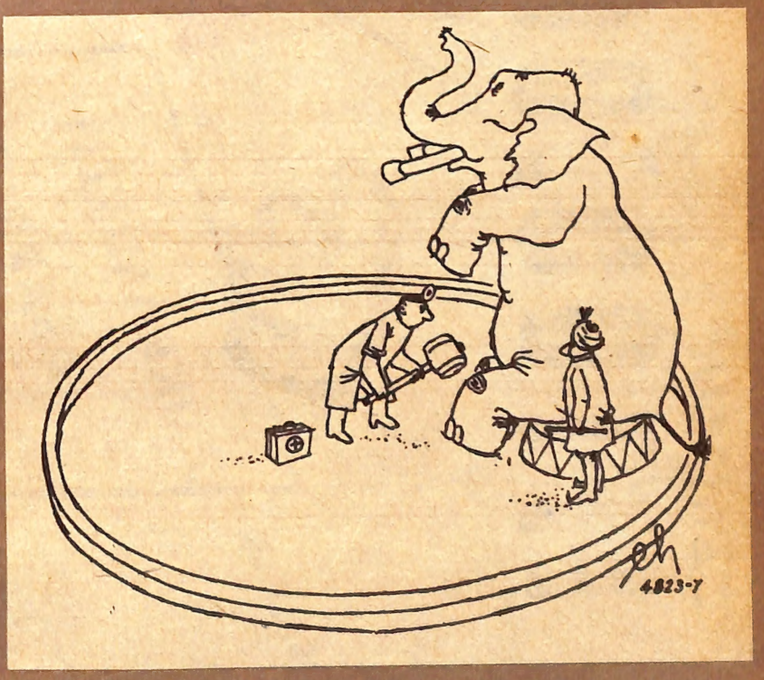

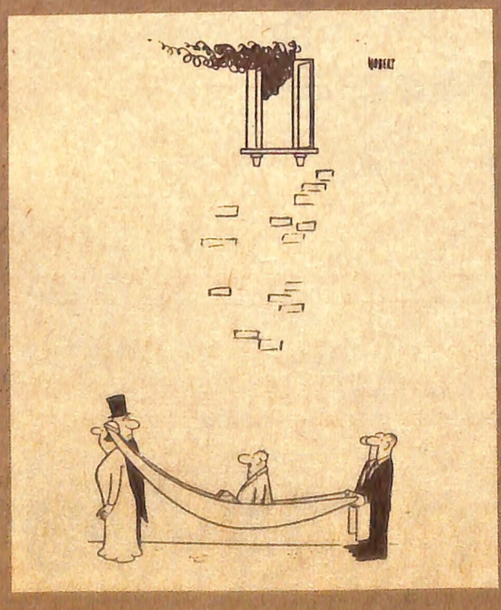

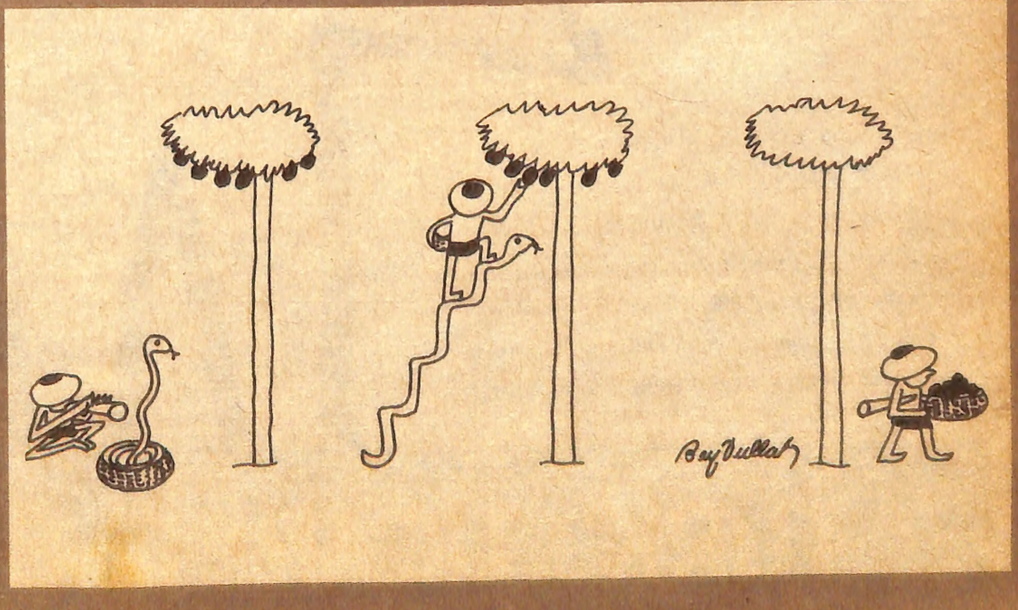

Yıl sonu çekilişinde

BİR TALİHLİYE

500.000

LİRA

CEM'AN 1.100.000 LİRA

1961 Yılsonu **BÜYÜK İKRAMİYELER** çekilişine katılabilmek için 15 Kasım 1961 günü akşamına kadar bütün tasarruflarınızı Bankamızda toplayınız. Hesaplarında enaz 200.- lirası bulunanlar vadeli 50.- vadesiz 100.- liralarına bir kur'a numarası alarak çekilişlere katılabilirler.

HAYAT - 210

TÜRK TİCARET BANKASI

KÜLTÜR YAYIN 28